

Digitized by the Internet Archive
in 2013

x
29
LEABHAR CEASNACHAIDH

AN

OG-LUCHD-COMUNACHAIDH;

NO

COMHNADH,

ARAON AITHGHEARR AGUS SOILLEIR,

CHUM A MHUINNIR ÒG A SHEÒLADH AGUS ULLACHADH CHUM TEACHD AIR
MHODH IOMCHUIDH GU BÒRD AN TIGHEARNA.

MAILLE RI RIAGHAILT

CHUM

COI'-CHEANGAL A' BHAISTIDH ATH-NUADHACHADH GU
FOLLAISEACH.

LEIS AN URRUMACH MAIGHSTIR EOIN WILLISON,
MINISTER AN T-SOISGEIL A BHA'N DUNDEA.

AIR A CHUR AN GAELIG, AGUS A NIS AIR A LEASACHADH AS UR.

GLASGOW:
PUBLISHED BY D. MACVEAN.

1842.

ROI'RADH.

Mu cheithir bliadhn-deug roimh so, chuir mi mach leabhar mòr ceasnaichidh mu na Sàcramaidean, chum luchd-comunaich a sheòladh mu 'n gne, gu h-àraidh mu Shuipeir an Tighearna, agus mu'n chomunach a ghabhail: Ach air do na ceistean a bha ann a bhi ro-lionmhor, agus am freagraidh mor agus do-chumail air a mheoghair, agus an leabhar e fein air fàs gann, chuir mi r'a chèile an leabhar beag so air son na h-òigridh tha gus an comunach a ghabhail, far am bheil na freagraidh aithghearr, agus furasd a chuimhneachadh; agus tha dòchus agam, trid beannachadh Dhé gum bi e feumail doibh, mu 'n d'thig iad air an aghaidh gu bòrd an Tighearna.

Tha e air a dheachda do'n òigridh, a chionn gu bheil àm na h-òige na àm ro-thaitneach chum stèigh eolas Criosduidh a shuidheachadh, agus gu fàs eolach air Iosa Criosd, Slanuigh'ear anama. Nam biodh crann an ain-eolais air a thoirt gu trathail as an rathad, dh'fhaoidte leir-sgrios iomadh anam priseil a bhi air a bhacadh. Ceachaichibh dhomh, uime sin, àithn' agus earalachadh air gach pàranda Criosduidh, iad a chaitheadh mòr-shaothair air an clann a theagasg ann an eolas air Dia, air an truaighe a thaobh nàduir, agus air an fheum a tha aca air Iosa Criosd an Slanuigh'ear. Mar bu mhath leibh leir-sgrios na h-aitim sin a thainig amach as bhur n-innigh a bhacadh, agus nach bu mhath leibh iad a bhi nam briste-cridhe dhuibh 's an t-saoghal so, no a' guidhe mhalluchd oirbh 's an ath-shaoghal, thugaibh fainear gun innis sibh dhoibh mu ole a pheacaidh, ro òirdheirceas na diadh'achd, agus mu shonus nam fìor chreid'each agus iadsan a tha gradhachadh Chriosd: foghlumaibh dhoibh leughadh, ùrnuigh a dheanamh, agus latha na sàbaid a choimhead, agus na faiceadh agus na cluinneadh iad uair air bith droch eiseimpleir 'n ar caithe beatha fein.

Anns an dara h-àite, eachaichibh dhomh a mhuintir òg earaluchadh gu ro-dhùrachdach, 'an Cruthai'ear agus am Fear-saoruidh a chuimhneachadh an laithibh an òige. Cuiribh mu thimchioll obair 'ur saorsa 's an aois so, oir 's e àm is taitnich air a shon; tha 'n cridhe ni 's maoithe, agus ni 's so-aomaidh an dràsta, agus ni 's us' a leaghadh le bròn ar son peacaidh, agus is luaithe a bheothaicheas gràdh ann do Chriosd, a dh'fhuiling air son peacaidh, na ni e an deigh so; gabhaidh meanglain craoibhe òig lubadh agus sniomh gu h-ullamh ris a bhalladh, ach an uair a bhios iad sean cha ghèill iad *gun bhriseadh*. Cha 'n 'eil a cheist sin a chuir Nicodemus neo-fhreagarrach 's an àite so (a). *Am faod duine bhi air a bhreith an uair tha e aosda?* Mo thruaighe! tha peacadh aosda ni 's dlùithe air an dara bàs na tha e air an dara

breith; tha cleachda bhi ris a pheacadh, gu ro-thruagh a fàgail na tuigse neo-mhothachail, agus a' deanamh na coguis neo-umhailleach; O bithibh air 'ur faicill roimh!

Tha aimsir na h-òige, air a caitheadh gu diadhaidh crabhach, ro thaitneach le Dia, agus bithidh e sòlasach dhuibh fein an deigh laimh. Fo 'n lagh, bha Dia ag iarraidh mar iobairt a cheud thoradh, eadhon *diasa glasa arbhair, cruadhaichte teis an teine* (b). Cha 'n fheitheadh e gus am biodh iad làn abaich, a theagasg dhuinn cho deigheil 's a tha è air toiseach ar n-aimsir, agus seirbhis na h-òige. 'S i 'n òige firionn ar treud, agus 's e ar Crutha'ear is fearr an aithrigh air: cha 'n eil ceol air bith cho taitneach le Dia, 's a tha guth na h-òigrìdh, an caoin-eadh, an urnuigh, am moladh, an creidsinn, an aithreachas, an gràdh-achadh Chrìosd, agus iad a dheanamh coi-cheangal ris. Nach bu taitneach leinn fein amharc air ar n-ais air àm ar n-òige bhi air a dheadh bhuileachadh? Cia solasach a bha e do Pholicarp an uair a dh'fhoadadh e a ràdh, 'n uair a bha e aosda, agus air a bhuaireadh le luchd-dian-ruagaidh gu e dh'àicheadh Chrìosd! "Rè cheithir fichead bliadhna thug mi seirbhis do Chrìosd, agus fhuair mi e daonnan na dheadh mhaighstir; bhuin e do ghnàth gu math riom, agus cionnas a dh'àicheadh mi nis è?" Thoisich e gu trathail air seirbhis a thoirt do'n Tighearna, agus bu taitneach dha fein a bhi smaoineach air. A nis, ma ta, cead-aichibh dhomh, air ghaol Chrìosd, a ghuidhe oirbh eisdeachd r'a chuire, agus caidreamh chaomhail a thoirt do ghluasaid agus do gheur-mhothachadh a Spioraid, an am na h-òige. C' ar son! A chionn gur e an t-am is annsa le Crìosd, agus anns an gne leis peacaich iompachadh agus an gabhail da ionnsuidh fein. Ma dh'amhairceas sinn a measg pobull De, 's gann a gheibh sinn aon as a cheud, nach ann an am na h-òige chuir iad a chiad eolas air Crìosd. 'S am ro-chunnartach so do'n anam, agus cha bu choir a bhuileachadh an diomhanas.

Ach, do bhri nach 'eil am air bith an aois na h-òige cho cunnartach ris a cheud uair a ghabhas sinn an comunach, 's eigin domh gach neach og a chur air am faicill cia mar a ghnathaicheas iad e; tha 'n t-anam, mar gum b'ann, eadar dol fodha agus fuireach an uachdar; ma ghnathaichear gu math e, tha 'n t-anam sona gu brath; oir is am sonruicht e gu gabhail ri Crìosd, agus gu eolas fhaghail air; ach mar gnathaichear gu math e, 's bitheanta nach gabh an calldach leasachadh; oir tha moran, le'n tighinn gu neo-chùramach air an aghaidh chum a bhùird naomh so an toiseach, a' brosnuchadh Dhe gu bitheanta gu am bualadh le plaigibh cridhe, mar a tha neo-thogarraidhead, cion durachd, agus le spiorad neo-churamach ann am feitheamh air orduigh re a chuid eile d'am beatha. Am feadh a bha daoine eile, leis an deachaidh comhnadh a dheanamh chum an obair roi-ullachaidh a stiuradh le curam agus saothair, a' mothachadh o'm fiosrachadh taitneach fein, gum b'e am an leughaidh, an eisdeachd, an urnuigh, agus labhairt r'an cridhe fein, an t-am air n' do thoisich Dia air obair ghrasmhor oibreachadh annta, agus drughadh slainteil a dheanamh air an anmaibh; agus do mhoran, b'e an t-am 's an d'rinn iad ceangal-posaidh ri Crìosd, 'n uair a fhuair iad fios air maitheanas 'n am peacaidh, agus dearbh-chinnta ri gradh Dhe, air an do ghleidh iad cuimhne sholasach fad uile

laithean am beatha ; agus 's minic a bha e ro fheumail doibh an am teinn, no air leabaidh am bais.

Beachdaichibh gu math, ma ta, air 'ur giulan 's an am so ; oir 's ann a nis a tha sibh ri coi-cheangal 'ur baistidh ath-nuadhachadh, agus air bhi 'n 'ur Criosduidh le 'r saor-thoil fein, Tha sibh a nis ri inndrinn ri bhi 'n ar lan bhuill do'n eaglais, agus g'ur gabhail a stigh gu lân cho-chomunn ris an eaglais, agus ri co-roinn a bhi agaibh do shochaircean cloinne Dhe, a chaidh a nasgadh dhuibh ann am baisteadh. 'S ann a nis a tha sibh ri cloich steigh 'ur 'n aitreabh spioradail a shuidheachadh, 's e sin, obair 'ur saoraidh ; agus m'ar bi sibh air 'ur faicill gu cladhachadh domhain agus au steigh a leagadh ceart, cha bhi an aitreabh am feasd dìongmhalta : Faicibh, ma ta, gun cladhaich sibh domhain, le fein-ionracas a chulachadh, agus gach steigh mhealltach, gus an ruig sibh fadheoidh air a charraig Criosd, agus air ionracas lan iomlan, a tha leoir chomasach air gach cudthrom is urrainn duibh a leagadh air iomchar, aon chuid a thaobh 'ur fireanachadh, 'ur naomhachadh, no 'ur glorachadh. A chionn gu bheil na h-urrad an earbsa ris a cheud cheum so, tha mor fheum agaibh air glaothaich ris an Tighearna, gu' combhairleachadh agus gu' stiuradh chum 's nach faigh sibh tuisleadh air an starsnuich.

Tha ioma comhnadh luachmhor air an solar dhuibh chum 'ur seoladh agus 'ur stiuradh anns a chuis-so ; ge d' a tha e na aobhar duilichinn, gu bheil moran aineolais a buanachadh am measg ua h-oigrìdh, air nadur agus ruin an ordugh naisgte so, air na grasan a tha ri bhi air an gnathachadh, agus air oibreachadh a chreidimh a tha feumail an am co-pairteachadh, air an ulluchadh a tha iomchuidh m'an tig iad air an aghaidh, agus gu sonruichte obair fein-cheasnachaidh. Chum an t-aineolas so a leigheas, tha mi air mhodh iriosal a tairgs' an leabhair aithghear ceasnuiche so, a dh'fhaodas sibh a ghleidheadh 'nar cuimhne, agus gu bhi ullamh gu freagairt a thoirt dhoibhsan a tha 's an am chunnartach so, toileach 'ur teagasg no comhnadh a dheanamh ruibh, mun tig sibh a cheud uair gu bord an Tighearna : Mar an ceudna, chuir mi sios cuid do cheistean sonruichte air son fein-cheasnachadh, a dh'fhaodas cuideach a dheanamh ruibh, a chuir deuchainn air cor 'ur n-anamaibh, agus air 'ur coir am fianuis De, air teachd chum a bhuird naomh so ; agus bu deonach leam gun deanadh sibh feum iomchuidh dhiubh m' an gabh sibh do dhanadas teachd air 'ur n-aghaidh. 'S furast an ni toil duine, no comhthar o mhinisteir fhaotainn, nach urrainn breith a thoirt oirbh o'n leth a stigh ; ach na bithibh toilichte leis a so, no le aon ni eile, gus am faigh sibh caileigin do theistean o'ur coguis, agus barantas o mhaighstir na cuirme.

Agus, airson gu bheil na h-urrad s' a chunnart aig an luchd og co-pairt nan ceud theachd air an aghaidh, tha e fiachaicht air ministearibh, tuille saothaireach a ghabhail orrasan na air muinntir eile, a reir mar tha e air iarraidh leis an Ard Sheanadh, 1706, seis. 12, a tha mar a leanas, " Tha 'n t-Ard Sheanadh ag earalachadh air ministearian eugsamhuil Eaglais na Rìoghachd so, iad a chur deuchainn cho teann 's a dh'fhaodas iad orrasan a ghabhas iad a stigh gu Suipeir an Tighearna, gu h-araidh m'an d'thig iad a cheud uair ; agus gun teagaisg siad iad gu curamach, gu sonruichte mu choi cheangal nan gras agus nadur agus ruin an ordugh sin, mar nasgadh air ; agus earail theann a thoirt

oirre mu na ceangluichean fo 'm bheil iad le cumhnant am baistidh, agus brosnuichibh iad a chum ath-nuadhachadh." Agus 's e barail ioma deadh mhinisteir, gum bu choir do chailleigin do dh'ath-nuadhachadh follaiseach a dheanamh air a chumhnanta, cho math agus an uaigneas.

Ach a chum 's gun lean sinn seoladh an t-Seanaidh le muinntir m'an tig iad an tùs air an aghaidh, tha è feumail gun dean iad an rùn aithnichte do mhinistirean, seachduin na dha roi'n chomunachadh, chum 's gum bi ùin' aca am feuchainn, an téagasg, ceangail am baistidh a shoilleireachadh dhoibh, agus an sparradh oirre.

Ma chi sinn gu bheil iad gun eolas, faodaidh sinn an comas agus an toil gu ionnsuchadh a dhearbhadh le ni eigin a chuir mar fhiachaibh orra a bhi ac' air am meoghair air cheann a leithid so do latha; mar tha, 1, An urrad so do cheistean fhaighinn air am meoghair a' leabhar aithghearr nan ceisd, no an leithide sin, agus an seadh fhoghlum: No, 2, Cuid do chaibdealaibh anns a Bhìobul a leughadh, gu h-àraidh iadsan a tha mu thimchioll fulangais Chrìosd, agus òrduchadh dhoibh a bhi ullamh gu caileigin do chunntas a thoirt uime. No, 3, Earrann shonruichte do leabhar eigin eile, mun chomunach, agus iarruidh orra cail-eigin do chunntas a thoirt air. No, 4, Earalachadh dhoibh an aire chùramach a thoirt do'n cheud searmoin a chluinneadh iad, agus innse ni 's cuimhne leo dhith. No, 5, Iarruidh orra iad fein irioslachadh, agus ùrnuigh dhiomhair a dheanamh gu minic 's an am so; agus a bhi deas aig an ath-chòdhail, gu innseadh ciod na peacaidh mun robh iad ri bron, agus cuideachd, ciod na nithe a bha iad ag iarruidh nan ùrnuigh, le rùn teachd gu bord an Tighearna a bhi nam beachd. 'S a chum deuchainn shonruicht a chuir orra, bithidh è feumail iad a thighinn gu tric d'ar n-ionsuidh: Agus tha è iomchuidh gun cuireamaid ar comhairle ris na foirbhich, mu'n giulan agus an caithe-beatha, man d'theid sinn fad air ar an aghaidh leo.

Agus m'an timchioll-san a tha caileigin do chionfath againn a bhi toilichte le'n eolas agus le'n giulan, tha è feumail, 's an dara h-aite, an ceasnuchadh an uaigneas, agus fheoruich dhiubh, ciod am mothachadh a tha aca mu dhiadh'achd air an anam? Ciod a bharrail a tha aca mu'n staid a thaobh nàduir, agus air olc a pheacaidh? Ciod na smuainte a tha aca mu Chrìosd? Ciod ris an robh iad air son an anma an uaigneas le ùrnuigh, le leughadh, le beachd-smuainteachadh, no le fein-cheasnuchadh? Ciod an drùghadh a rinn searmoinean air an cridheachan? Ciod an sealladh a thug Dia dhoibh air a pheacadh, no mu Chrìosd? Ciod an tioma no a chaomhalachd cridhe a mhothaich ian 'an ùrnuigh, no 'an aidmheil am peacaidh? Ciod a cheart ni tha 'nan aire no 'nan rùn an iarruidh comas teachd a chum an orduigh naomh so? Agus ciod na nithe m'an robh iad ri bron, agus a' guidhe air an son, le é bhi nam beachd? Agus a chum am brosnuchadh, 'sa dh'fhaotuinn an tuille dearbhaidh dhiubh, cha bhi e mi-iomchuidh sinu a dheanamh ùrnuigh leo, agus a thoirt orra-san ùrnuigh a dheanamh 'nar lathair-ne. Agus, mar an ceudna, bu choir dhuinn an dian sheoladh mu nadur agus feumalachd na h-athghineamhuinn, agus mu chreideamh an Iosa Crìosd; agus nadur coi-cheangal nan gras a mhineachadh dhoibh gu soilleir, agus na ceangail fo bheil iad gu gabhail ris cheana, a thaobh am baistidh. Tha gach earrann agus cumhnant a tha ann an coi-cheangal nan gras, a tha feumail do luchd comanaich a ghabhail agus teachd fo cheangal

d'an taobh, air an soillearachadh anns an riaghailt a tha air a chur sios aig deireadh an Leabhair so, chum ar ceangail a thaobh ar baistidh ath-nuadhachadh: agus anns an eisempleir gu coi-cheangal pearsonda a dheanamh, agus tha dochus agam gun toir muinntir og agus daoin' eile an aire shonruichte dhoibh,

An deigh dhuinn am faotuinn an cail iomchuidh air son comharran comunachaidh a thoirt doibh, bhiodh e ro-fheumail dhoibh an toirt am follais, air a chuid bu lughadh, an lathair nam foirbheach, agus a thoirt orra an creideamh aidmheil, agus coi cheangal am baistidh, leis an Trionaid ghlormhor aideachadh, a' cuir cul r'a naimhdean, agus g'an toirt fein thairis do'n Triuir 'an Aon, Agus fos a nochda gun do ghabh iad ri Criosd na uile dhreuchdan, agus gan ceangal fein gu uile dbleasnuis a Chriosduidh a choi-lionadh. Shoilleirich mi an t-iomlan dheth so, anns an riaghailt roi-ainmichte; agus, le fìor ùmhlachd, dh'ear-alaichainn air ministerean agus air an luchd eisdeachd mor aireadh a thoirt doibh.

An deigh dhoibh sin freagrachd iomchuidh a thoirt air na ceistean a chuireadh orra, aontachadh le coi-cheangal am baistidh, a chaidh a shoilleireachadh agus a mbineachadh dhoibh; agus gun do ghabh iad os laimh, an cumhnant urachadh 'an uaigneas ri Dia nam pearsa fein, fo na ceangail sin, mu'n tig iad a dh'ionnsaidh a bhuid; tha e iomchuidh na comharran a thoirt doibh, a'g innse dhoibh gu bheil iad a nis air an gabhail a stigh chum staid agus sochairean buill iomlan na h-eaglais, agus gu cochomunn ris an eaglais; agus seoladh iomchuidh agus misneach a thoirt doibh air an àm so; a co-dhunadh an iomlain leis an t-sluagh og sin earbsa ri gras De, ann an ùrnuigh fhollaisich agus dhùrachdaich. Tha'n coisrigh eachd follaiseach a bha gnathaicht am measg eaglaisean Mhacedonia, air a mholadh leis am Abstol (c) *Ach thug siad iad fein air tùs do'n Tighearna, agus na dheigh sin dhuinne a reir toil Dè.* O! b' fhearr gum biodh an gnathachadh so air ath-bheothachadh agus air a thoirt an cleachda 'nar measg-ne! bhiodh' e fìor tharbhach 'an teagasg agus 'an co-dhaighneachadh gach ball do'n eaglais. Ciod na ceangail fo'n d'thugadh e iad gu naomhachd beatha a ghnathachadh, chum an inntinn a thogail bharr an t-saoghail so, gu bhi 'n geall air cuideachdadh Chriosdui'ean; agus gu a chéile a ghra-dhachadh, a bheothachadh a chomhairleachadh, agus a sheoladh? Cha 'n aithne dhomh aon ni bu docha mothachadh a thoirt do dhaoine air an daimh fa leith da cheile mar bhuill do'n eaglais, gus a bheil sinn cho tric air ar n-earaluchadh 's an Tiomna-Nuadh, ris a ghnathachadh so, agus cha mhor nach 'eil e air a dhearmad am measg eaglaisean Criosduidh. Tha dearbh-bheachd agam gu bheil dearmad a chleachdai so air deanamh mor chall do dhiadh'achd, le cuideachadh ri misneach a thoirt do dh'aidmheil a reir riaghailt agus do leisg, seadh, agus gu gluasad mi-iomchuidh air ioma doigh, agus gu iomadh mi-ghnathachadh, a dh'fhaoidte bhacadh nam biodh a chuis air atharrachadh.

Tha fios agam gu bheil an gnathachadh so air cùmhnant a bhaistidh ath-nuadhachadh 'an uaigneas, air a chleachda le ioma ministear; agus rinn cuid e ni 's follaisiche, le mor eifeachd. Bha mi fiosrach gun robh an doigh agus an gnathachadh so taitneach le Dia, air do mhor chaomh-

alachd agus ioma deur aig an t-shluagh og, a bhi na cho-lorg, agus iad a' brosnuchadh a cheile gu bron tìombaidh, a rinn mor dhrughadh air an iomlan do na bha 's an lathair. Agus cha 'n 'eil teagamh air bith agam, nach robh a shamhuil sin do dh' am na chionfath sonadh do dh' ioma neach, air iad fein a cheangal ris an Tighearn Iosa, air son an tabhair iad buidheachas do Dhia air a shon, cha 'n e a mhain am feadh a bhios iad 's a bheatha so, ach trid siorruidheachd.

Bhiodh e na chuis ro-ion-mhiannuichte nan gabhadh an t-Ard Sheanadh gu'n comhairl e, agus gum moladh iad a ghnathachadh gu coitchionn air feadh na h-eaglais; ni a dh'fhaodadh, trid beannachadh Dhe, a bli ro-fheumail a leigheas ar n-eucail spioradail, gar dlu-cheangal ri cheile, agus crabhadh durachdach agus cumhachd diadh'achd ath-bheothachadh nar measg.

'S e ni eile tha mi 'g earalachadh san leabhar so, air muinntir og, chum 's gun gabh iad an comunach air mhodh iomchuidh, agus gun gluais iad gu suaimhneach maille ri Dia; 's e sin, iad a dheanamh coicheangal diomhair eadar iad fein agus Dia, m'an d'thig iad air an aghaidh. 'S gnathachadh so a tha gu mor air a chliuthachadh agus air earalachadh le Gutrie, Gouge, Allein, agus le ioma neach eile. B' e so, cuideachd, an gnathachadh a bha o shean aig na naoimh a b' ainmeile bha aig Dia san tir so, agus ann an ionadaibh eile do'n Chrìosdachd: Bha e na mheadhon air mor shìth agus aoibhneas a thoirt doibh an co-lorg creideimh, agus bha e na inneal air am beothachadh agus air fois a thoirt doibh tre dheuchainnean agus chunnairt eugsamhuil an turais tre'n fhasach so; agus bha cionfath aig ioma neach do luchd muinntir Dhe, air ainn a bheannachadh, air son an runachadh gu coicheangal trathail a dheanamh ri Dia: agus tha eagal orm gum faodar dol air ais crabhuidh r'ar linn fein a chuir as leth dearmad a dheanamh air a cleachda so.

Ach a chum 's gun tuig sinn nadur na h-oibre so, agus ar barantas air a shon, ni 's fearr, thugar fa'near na nithe so. Air tus, Gu bheil gach aon againn air deanamh cumhnant ri Dia, air aon doigh no doigh eile. Tha gach aon neach a tha sir a bhaisteadh air deanamh cumhnant ri Dia, le aidmheil fhollaisich agus le toirt suas o'n leth a muigh; agus rinn gach neach a thainig gu h-aois iomchuidh, a chreid gu firinneach an soisgeul, agus a ghabh ri Dia ann an Crìosd, cumhnanta ri Dia, cha'n e amhain o'n leth a muigh ach d'a rìreadh; agus am measg na muinntir, sin, tha cuid diubh ga dheanamh gu h-eifeachdach, agus air barail dhaoin eile, agus tha cuid eile ga dheanamh a reir riaghailt gu soilleir. Tha iadsan a tha gu treibh-dhireach a' gabhail ri tairgse an t-soisgeil, agus a' gabhail ri Dia ann an Crìosd, ni is e an Tighearn a roighneachadh mar an Dia, agus gan toirt fein suas da, a' deanamh cumhnanta gu h-eifeachdach ri Dia; agus tha aobhar againn a bharalachadh gu bheil an staid-san tearuint a tha deanamh mar sin. Ach a bharr air sin, tha doigh riaghailteach agus shoilleir air cumhnant a dheanamh ri Dia, 'n uair a tha duine gu follaiseach ag ath-nuadhachadh a cheangail a thaobh a bhaistidh, agus a tha e air doigh shoilleir ga cheangal fein ris an Tighearn as ur, le bhoid fhollaisich no le a ghealladh: agus faodaidh sinn so a dheanamh air ioma doigh: an darna cuid, le gnìomharra na h-inntinn o'n leth a stigh, agus le dol a mach an anma an deigh Dhe; no le cainnt beoil o'n leth a muigh;

no le a tharruing a mach ann an sgrìobhadh, agus ar lamh sgrìobhaidh a chur ris : agus mar dhearbhadh air ar creideamh, a soileireachadh ar coir air Crìosd, agus a chum ar cridheachan a dhaighneachadh agus a shocruchadh ni's mo do Dhia. Agus tha barantas gu leoir againn o fhocal De air an iomlan deth so : Oir, an uair a tha Isaiah a ro-innseadh iompachadh mor nam peacach a dh'ionnsuidh an Tighearna, a thachair an cuid, an am do na h-Iudhaich pilleadh o Ehabilon, agus ni's ro shonruichte leis na Cinnich a philleadh ris an Tighearna an am t-soisgeil, tha e cuir an giulain an ceill air a mhodh so : (d) *Their aon is leis an Tighearn mise ; agus ainmichear fear eile air ainm Iacoib ; agus sgrìobhaidh fear eile le a laimh do'n Tighearna.* 'Se sin, gu ath-nuadhaich iad uile gu suilbhearradh toileach an coi-cheangal ri Dia, cuid air an doigh so, agus cuid air doigh eile ; cuid o'n leth a stigh, agus cuid eile ni 's follaisiche ; agus brosnuichidh cuid an darna h-aon an aon eile. *Their cuid, Is leis an Tighearna mise ; 's e sin, Gum bi iad a mhain leis san, gu h-iomlan leis-san, agus leis-san gu siorruidh ; bithidh e air son a bhuanachd, fheum, agus a chliu. Their muinntir eile, Ainmichear mise air ainm Iacoib ; 's e sin, gun d' theid iad maille ri pobull De, gun ceangail siad iad fein ann an aidmheil chrabhach, agus gun gabh iad orra fein giulan agus suaicheantas teaghlaich Dhe. Cruinnichidh iad le cloinn De, agus giulainidh siad iad fein a chum am math agus an leas. Ach tha daoine eil ann, a sgrìobhas le'n laimh do'n Tighearn ; 's e sin, theid iad mu thimchioll a ghnòthaich so gu ro-churamach follaiseach ; agus cuiridh iad an lamh ris, a chum a dhaighneachadh agus a dheanamh cinnteach, mar ni daoine nan ghnòthaichibh saoghalta ; agus a chionn gu bheil daoine ann an cuisibh eile a' gabhail na h-urrad shaoithreach, an e nach gabh sinne e anns a chuis is ro-chudthromaiche, eadhon, an am sinn fein a thoirt suas do'n Tighearna ? An uair a thairneas sinn amach ann an sgrìobhadh an ni a bhios sinn dol a dheanamh, 's a chuireas sinn 'ar lamhris, tha sinn a toirt fianuis gu bheil sinn gar gnathachadh fein anns a chuis so, le smaoineachadh, le deoin, agus le run-suidhichte. Tha sinn ullamh gus na ni sinn le cainnt beoil a dhi-chuimhneachadh, ach chumadh sgrìobhadh 'n ar cuimhne cumhnant ar n-anma ri Dia. 'S ann air son an t-samhuil so do ghnòthaichean cudthromach a sheol Dia do dhaoine innleachd luachmhor so an sgrìobhaidh. Agus cha 'n 'eil aon neach a bheir le ro-dhurachd fa'near mor-luach an anma, uabhas siorruidheachd, agus mealltoireachd an cridheachan agus am meoghair fein, nach meas gu bheil so ro-fheumail. Chi sinn cho soilleir, phoncail, agus dhurachdach 'sa bha Maois, Iosua, agus Nehemiah na leithid so do chuis : an uair a bha 'n sluagh a' dol a dh' ath-nuadhachadh coi-cheangail ri Dia, thug iad fa'near a sgrìobhadh agus a leughadh 'n eisteachd an t-sluaigh. Cho-aontaich an sluagh leis, a reir an seoladh-san ; agus chuir iad suas carraig chlach mar chuimhneachan air na rinn iad (e). Bha iad cho fiosrach air di-chuimhn agus air mealltoireachd cridheachan dhaoine, 's gun do mheas iad so uile feumail chum a sparradh orra ; agus a chumail suas an fheum a bha 'nan tabhairt fein suas do'n Tighearna chum a sheirbhis. Agus cha ghabh iadsan aig a bheil suil ri onoir mi-thlachd ri daighneachadh a thoirt seachad ; agus cha mheas*

(d) Isa. 44. 5.

(e) Ecsod. 24. 4-7. Iosua, 24. 26. 27. Neh. 29. 28.

iadsan a tha fiosrach air cealgoireachd an cridheachan fein neo-iom-chuidh an tabhairt seachad.

Ceist. Nach e cumhnant a dheanamh air mhodh pearsonda an t-aon chuid 's a bhi creigsinn?

F. 'S e; ach ambain gu bheil coimeasga taitneach do dha' ithreachas agus do ghradh ann, nach 'eil creideamh slainteil uair air bith as eugmhais. 'S e creideamh gras mor na h-aonachd' a tha toirt Chriosd agus an anma co'lath; 's i an lamh a tha deanamh greim air coi-cheangal De, 's a tha g'ar toirt fo'n cheangal aige. Ciod e cumhnanta pearsonda a dheanamh, ach creideamh slainteil a chuir gu dulan air doigh araidh, na gnìomha eugsamhuil, air mhodh durachdach agus soilleir; mar tha bhi gabhail, cuir air leth, co-chur, agus toirt suas. Ciod e creideamh, ach dol a mach an anma a dh'ionnsuidh Dhe, trid an eadar-mheadhonair? agus ciod iad na dol a mach so, ach an t-anam a ghabhail ri Dia mar a Dhia, agus ga thoirt fein suas da? ni is e coi-cheangal pearsond' a dheanamh. Agus 's ann air a shon so, a tha creideamh air uairibh air a ainmeachadh, leis an Tighearn aideachadh gur h-e ar Dia-ne e (*f*), air uairibh, le geill a thoirt do'n Tighearna (*g*), agus sinn fein a thoirt suas do'n Tighearn (*h*). Air uairibh, le ceangal-posaidh a dheanamh ri Criosd (*i*), agus a bhi posda ri Criosd (*j*). Seadh, tha e air a ghairm, sinn fein a cheangal ris an Tighearn ann an coi-cheangal (*k*), agus coi-cheangal a dheanamh ri Dia (*l*). Air chor 's gur e bhi creidsinn agus coi-cheangal a dheanamh an t-aon ni: tha mi ciallachadh creidsinn ann an seadh farsuing. Agus tha gne creidimh slainteil a ciallachadh coi-cheangal a dheanamh; oir cha'n e a mhain gu bheil ann co-aontachadh na tuigse ach mar an ceudna co-aontachadh na toil, gu gabhail ri tairgse Dhe, chum slainte trid Chriosd. Tha ann lan toil an anma a dh'ionnsuidh Chriosd, cha 'n e a mhain mar Shagart agus mar Shlanuigh'ear, ach mar an ceudna mar Rìgh agus mar Uachdaran, ni anns an eigin ceangal an anma gu nuadh umhlachd a bhi.

Ceist. Cionnas a lan-thuigeas mi a chuis so? Tha air iarraidh orm air uairibh, coi-cheangal a dheanamh ri Dia, gun iomradh air bith air Criosd; air uairibh eile ri Criosd a mhain; agus, air uairibh eile, teachd a chum Dhe ann an Criosd?

F. Ge nach 'eil ainm Chriosd gach aon am air ainmeachadh anns na cuireachan a tha air an toirt duinn, gu coi-cheangal a dheanamh ri Dia, gidheadh tha e do ghna air a chiallachadh; oir tha chuis cho soiller 's an sgriobtur, 's gu bheil e air a bharalachadh gu bheil fios aig gach neach a tha fo shileadh an t-soisgeil, nach 'eil gnothach air bith r'a shocrachadh ri Dia, ach ann, leis, no trid Chriosd an t-Eadar-mheadhonair. Uaith sin, theirear gu bheil Dia reidh ruigh ann an Criosd (*m*), gu bheil mor thlachd aig Athair ann an Criosd (*n*), 's gu bheil e gabhail ruinne ann an Criosd (*o*). Agus uaith so, tha e air iarraidh o'irn teachd a chum Dhe trid Chriosd (*p*), agus creidsinn ann an Dia trid Chriosd (*q*). C'ar son? A chionn gur h-e Criosd ar n-aon

(*f*) Deut. 26. 17.   (*g*) 2 Eachd 30. 8.   (*h*) 2 Cor. 8. 3.
 (*i*) 2 Cor. 9. 2.   (*j*) Rom. 8. 4.   (*k*) Jer. 50. 5.   (*l*) Salm 50. 5.
 (*m*) 2 Cor. 5. 19.   (*n*) Mat. 17. 5.   (*o*) Eph. 1. 6.
 (*p*) Eabh. 7. 25:   (*q*) 1 Pead. 1 21.

Eadar-mheadhonair, agus mar an ceudna an Dia dhuin' an aon phearsadh, 's e a nis fear-ionaid Dhe dhuinne, agus an t-ait iomchuidh coinneamh eadar Dia agus sinne; agus 's ann annsan a mhain a dh'fhheadas sinn Dia a choinneachadh. Tha ainm, nadur, agus iomlaineachd Dhe ann an Criosd; air chor 's an uair a tha sinn a' gabhail ri Criosd, tha sinn a' gabhail ri Dia ann-san: 'S e Criosd, mar gum b'ann, an lamh fhollaiseach a tha Dia a cumail a mach ri peacaich; agus 's i so an lamh a's eigin duinn a ghlacadh 'nar n-uile ghnothaiche agus roinn ri Dia; agus uime sin, 's ann a mhain ann, leis, no trid Chriosd a tha sinn ri gabhail ri Dia, mar ar Dia agus ar cuibhrionn.

Ceist. Am faod ar cumhuanta pearsonda, no coi-cheangal ar baistidh ath-nuadhachadh, bhi air a mheas gu cumhnant air bith eile a thoirt a stigh a bharr air coi-cheangal nan gras?

Freag. Cha 'n fhaod; oir cha 'n 'eil ann an sinn a dheanamh coi-cheangal ri Dia, ach ar co-aontachadh ri coi-cheangal nan gras, no innleachd ar saoraidh ann a tha air a thairgse dhuinn trid Chriosd, an t-Eadar-mheadhonair, nì is e creidsinn: ionnas nach faodar ar cumhnanta pearsonda a bhi air a mheas na chumhnanta a tha 'g eadar-dhealachadh o choi-cheangal nan gras, nì 's mo na sinn a chreidsinn. 'S e ni is coireach ris na mearachdan, am mughadh baralach a tha aig cuid mu choi-cheangal nan gras; oir theagamh gu bheil iadsan a mhain ga thuigsinn mu ghealladh grasmhor Dhe dhuinn ann an Criosd, agus gun amharus tha e air a ghabhail 's an t-seadh sin air uairibh 's an sgriobtur (*r*). Ach tha coi-cheangal gu bitheant air a ghabhail ann an seadh farsuing, air son an iomlain do dh'innleachd ar saoraidh trid Iosa Criosd; agus an sin tha e 'gabhail a stigh uile dhleasnuis na h-aitim a rinn coi-cheangal ri Dia, cho math ri geallaine Dhe dhoibhsan (*s*). Chunnaic Dia iomchuidh lagh nam modhanna a gabhail a stigh do choi-cheangal nan gras, mar riaghailt beatha do gach neach a thig a steach ann, 's a gheibh co-pairt d'a gheallana; ge do tha mi, 'sa cheart am, ag aideachadh gu bheil neart gu umblachd a thoirt do'n lagh so, na bheannachadh air a ghealladh ann an coi-cheangal nan gras, cho saor ri aon bheannachadh eile a tha ann. Nis, an uair a tha sinn a' co-aontachadh le coi-cheangal nan gras, na gabhail greim dheth, cha 'n e mhain gur eigin duinn gabhail ri geallaidh air maitheanas agus saoradh trid Chriosd, a tha air an tairgse ann, ach 's eigin duinn mar an ceudna co-aontachadh ris na dleasnuis a tha air iarraidh ora-san a tha ann an cumhnant ri Dia, agus a gabhail os laimh an deanamh: 's eigin duinn gabhail ri Criosd mar Uachdaran cho math agus mar Fhearsaoraidh: agus tha Dia a' deonachadh an toil so againn a gabhail mar choi-cheangal air a dheanamh ris, agus tha e toilichte leis (*t*), nì a dh'fhaodar a gabhail mar dhearbhadh air a mhaithreas iongantach agus air a mhor aontachadh, gum biodh na h-urrad mheas agus uram aige air ar fann oirp'-ne. oir, faodar a radh gur h-e Dia a tha deanamh a choi-cheangail agus nach sinne, a chionn gur esan a tha ga dhealbh, agus a tha trid a shaor ghras, gar deanamh-ne comasach air aontachadh leis a choi-cheangal, agus gu earrann air bith dheth a dheanamh. Agus leis mar is gras an t-iomlan do'n choi-cheangal so, 's eigin duinn a bhi cinnteach gun cuirear cliu ar saoruidh as leth gras Dhe ann an

(*r*) Salm 115. 5. Eph. 2. 12.

(*s*) Salm 78. 35- Eabh. 8. 10.

(*t*) Salm 50. 5. Jerm. 34. 18. and 50. 5.

Criosd; agus uime sin 's fheudar dhuinn an aire thoirt nach iad na dleasnuis ris a bheil sinn g'ar ceangal, no eadhon creideamh fein, an cumhnant air ar taobhne ris a bheil gealladh air maitheanas agus saoradh ceangailte: Oir, ge d' a tha iad sin air an iarruidh oirn agus gur eigin duinn an coi-lionadh, air chor 's as an eug'ais nach 'eil aon saoradh; gidheadh, 's eigin duinn a ghna, bhi cuimhneachail gur e a mhain umlachd agus dioladh, no ionracas Chriosd ar n-urras, is cumhnant air coi-cheangal nan gras, am fianuis De, air ar fireanachadh agus air ar saoradh; agus 's ann a mhain ris a so, mar an cumhnanta mor chliu-thoiltinneach, ris a bheil uile gheallaidh a choi-cheangail gu ceart ceangailte.

Ceist. Ciod an seadh ma ta anns a bheil creideamh, aithreachas, no nuadh umhlachd, air an iarruidh oirn anns a choi-cheangal so?

Fraag. Tha creideamh air iarruidh, mar am meadhon araidh chum coir a thoirt duinn air fireantachd an Urrais: agus tha aithreachas, gradh, agus nuadh umhlachd air an iarruidh mar dhearbhadh air a chreideamh so, agus mar fhianuis air ar taing do Dhia air son a shaor ghraidh dhuinn ann an Criosd; ach cha 'n 'eil iad air aon doigh, nan cumhnantan a cheannach trocair no beannachadh air bith.

Air dhomh mar so nadur dleasnuis cumhnanta pearsond' a dheanamh a nochda, agus ar barandas a chum a dheanamh; a chionn nach 'eil ann ach oibreachadh gnìomha eugsamhuil a chreidimh air mhodh follaiseach agus soilleir, ceadaichibh dhomh earalachadh air gach neach og, ann an neart Dhe, iad a thoirt oirp air an dleasnas, air a mhodh is riaghailtiche agus is soilleire, cha 'n e a mhain le cainnt beoil, ach fos le sgrìobhadh. Tha mi fiosrach gun do mhi-ghnathaich cuid an cleachda so, le earbsadh an-danadh a dheanamh as ach cha bu choir dha sin a thoirt oirn cul a chur ri feum laghail a ghnothaich air son a bheil na h-urrad bharandais againn, agus o'n d' fhuair na naoimh na h-urrad do bhuannachd agus do sholas. Agus mar bu shoilleireadh a bha iad an deanamh a choi-cheangail, an earbsa ri neart an Urrais, is mo a bha do thoil-inntinn agus do sholas ac' ann.

A nis, ma ta, a mhuinntir og, air a bheil a run an comunach a ghabhail, ciod a tha sibh ag radh ris. Am bheil sibh deonach air a choi-cheangal so' a dheanamh ri Dia, no nach 'eil? Nam biodh sibh fiosrach air an t-sochair agus air an t-solas a tha ann, cha bhiodh sibh leisg mu dheanamh: am bu mhath leibh coir a bhi agaibh air sochairean coi-cheangal gras De, agus 'ur coir air a dheanamh cinnteach? Tha e na inneal sonruicht air an da chuid a dheanamh, le bhi ag oirpeacha gu durachdach greim a ghabhail air a choi-cheangal air doigh cumhnant soilleir a dheanamh ri Dia. Agus cuimhnicibh, 'n uair tha mi toirt cuire dhuibh gu dheanamh, nach 'eil mi 'g iarruidh oirbh tighinn fo cheangal air bith a thuille na tha oirbh mar tha a thaobh 'ur baistidh; oir cha 'n 'eil anns a chumhnant tha sibh ri dheanamh an drast, ach a cheart chumhnanta ris an d' aontaich sibh, a rinn 'ur paranda as 'ur leth: ach a mhain gu bheil sibh, a nis a co-dhaighneachadh le'r saor-thoil fein na rinn 'ur paranda as 'ur leth; agus gum bi sibh caileign ni 's soilleiréadh agus ni 's mionaidiche 's a cheangal fo'n tig sibh; agus ma chuireas sibh cul ri so a dheanamh, cha

bhi tairbhe air bith dhuibh nar baisteadh, ach 's ann a bhios e 'na fhianuis nar n-agaidh. Cuiribh ma ta 'ur lamh air 'ur cridhe, agus smaoinichibh ciod a ni sibh; oir tha Dia fhathast a feitheamh oirbh, agus ag radh, *Deanaimh, roghain an diugh co d'an toir sibh seirbhis: C'ar son a tha sibh a stad eadar dha bharaill? Thigibh cosmhuil ri Amasiah, a thug e fein gu toileach suas do'n Tighearna (u)*. O! a luchd og comunachaidh, teannadh 'ur cridhe ri leaghadh, agus 'ur deoir ri sruthadh, air son cho fad 's a rinn sibh ar-amach, agus a bha sibh neo-thoileach air sibh fein a thoirt suas d'ar sealbhadair ceart. Ma tha Criosd a'teachd n'ur codhail a' sruthadh fola, 's iomchuidh dhuibh-se teachd na choinneamh le iomadh deur air son 'ur peacaidh. Ma tha sibh a teachd a nasgadh cumhnanta, seallaibh gun cuir sibh tur-chul r'a uille naimhde; bristibh air ball an reite bha eadar sibh agus am peacadh, an diabhl, agus an saoghal, agus thigibh agus thugaibh sibh fein suas do'n Tighearna, eadar anam agus chorp; agus deanaibh e air an doigh is durachdaiche agus is soilleireadh, agus bithibh cinnteach nach cuir e cul ribh, agus nach tilg e sibh a mach.

Ar bhur sonsa a tha eolach air an dleasnas so, a rinn coi-cheanagal mar so ri Dia roimhe, agus theagamh a rinn e le cailegin do riaghailt agus do dhurachd; ceadaichibh dhomh 'ur n-earalachadh gun stad 'an so, ach sibh a rann-sachadh 's a dh'athnuadhachadh a choi-cheangail gu minic. Air libh gur e 'ur dleasnas 'ur n-aithreachadh urachadh, agus c'ar son nach ath-nuadhach sibh oibreachadh creidimh ri Dia? 'Se sibh a bhi toirt sior oirp air a dheanamh a chuidicheadh gur creideamh a neartachadh, agus gu fianuis a thoirt air tairbhe na cuise; oir mar is coir do Chriosduidh buanachadh ann an aithreachas a dheanamh, gus am bi fios aig am bheil e fìor; 's amhuil is coir dha creidsinn agus creideamh a chuir chuige na gnìomha eugsamhuil ann an taitneachd, an co-chur, an culachadh, an gabhail, an cuir air leth, an toirt suas, agus an strìochda, gus am bi fios aige gu bheil e da rìreadh a' creidsinn. 'S e sibh a bhi toirt oirp gu minic air iad sin ath-nuadhachadh air mhodh ollaiseach an doigh is fearr air sibh a dh' fhaotainn agus a ghleidheadh fraodharc air 'ur coir air Criosd. Agus air son a chreid'ich a tha 'gearan air bhi 'g imeachd an dorchadas, agus a tha air a ro-churadh mu an-amharus mu thimchioll a' chreidimh, agus mu thimchioll a' choir air Criosd, cha'n aithne dhomh aon seol is fearr no an gnathachadh so. Dh' fhaodainn iomadh am a mholadh a bhiodh freagarrach chum sibh fein a thoirt suas, agus a dh' athnuadhachadh 'ur coicheangail ri Dia; mar tha a bhi ann an cunnart no ann an teinn ro-mhor; no 'n uair a bhitheas sibh ciontach do pheacadh no do chul-sleamhnachadh mor; no 'n uair a thuiteas sibh ann an dorchadas no ann an iomagain shonruichte mu staid 'ur n-anma: tha e mar an ceudna ro iomchuidh air laithibh traisg, agus aig toiseach gach bliadhn' uir, agus gu h-araidh m'an tig sibh a dh' ionnsuidh bord an Tighearna. Tha gach am dhiubh sin iomchuidh do phobull an Tighearna gu coi-cheangal a dheanamh ris. Mar chomhnadh ruibh anns a chuis chudthromaich so, chuir mi sios eisempleir aig deireadh an leabhair so, o' m faod sibh cungaidh coi-cheangail a dheanamh a

ghabhail an iasad ; agus faodaidh sibh a mhughadh, agus focail a ghnathachadh is fearr a fhreagras do pheacaidh, do dh' uireasbhuidh, do laigse agus do chor sonruichte bhur n-anmaibh. An uair a thairneas sibh a mach e, na bithibh ro ullamh gu dheanamh, ach leughaibh e thairis agus thairis, agus leigibh a chuis gu breith 'ur coguis mu thimchioll gach ni, mu'n cuir sibh 'ur lambh-sgriobhaidh ris, agus an uair a thuigeas sibh gu bheil sibh toileach agus suidhichte gus a dheanamh, an sin oirpichibh a dheanamh leis an fhein-aicheadh agus an durachd is mo ; rachaibh air bhur gluine, agus leughaibh thairis a rithist e, a meoraieh air gach earrann fa leth dheth, ag amharc suas ri Dia ann an Crìosd air son neart, mu'n aontaich agus mu'n abair sibh 'ur n-amen ris ; agus an deigh dhuibh sin a dheanamh gabhaibh am peann, agus, mar gum b' ann am fianuis an De uile-leirsinnich, cuiribh 'ur lamh-agriobhaidh ris do'n Tighearna.

Dundee, 1734.

LEABHAR CEASNACHAIDH

AN

OG LUCHD COMUNACHAIDH.

*Mu thimchioll Staid Nàdur
an Duine.*

Ceist. Ciod an staid's an robh thu air do bhreith?

Freag. Ann an staid bhròn-aich thruaigh, a dh' easbhuidh iomhaigh agus deagh-ghean Dhè, a bh'aig' an duin' air thùs; agus le nàdur peacach, so-aomaidh chum an ni a tha olc, agus do-lùbaidh chum an ni ata math, agus buailteach do chorruidh Dhè, araon anns a bheatha so agus anns an ath-bheatha.

C. Cionnas a thachair e gun robh thu air do bhreith 'san staid so?

F. A chionn gun d' thainig mi o Adhamh ciontach, a thuit o shonus le cùmhnant a bhrìtse ri Dia, agus tighinn fo'n pheanas a bha dligheach air a shon; leis an do chaill e an t-iomlan da ghràs agus neo-chomasach air e fein a thearnadh.

C. Am bheil an duine trid an leagaidh, air fhàgail gun dòchus anns an staid thruagh so?

F. Cha 'n 'eil; tha cùngailighis luach'or air a sholar: Oir ged' a tha cheud cùmhnant' air a bhriseadh, agus air a chur fa sgaoil, tha co-cheangal nuadh ro-ordheirc air a dhealbh, seadh, air fhoillseachadh, agus air a thairgse do pheacaich chailte.

C. Co iad na coi-cheangail a rinn Dia ris an duine?

F. Co-cheangal nan Gnìomh, agus co-cheangal nan Gràs.

C. Co do'n dà cho-cheangal sin leis am faod thu bhì air do thearna?

F. Amháin le co-cheangal nan gràs, ris an goirear an co-cheangal Nuadh.

C. Co e co-cheangal nan gnìomh no nan oibre?

F. Is e cordadh Dhè ri Adhamh agus ri Eubh, far an do gheall e dhoibh beatha, air chùmhant 's gun tugadh iad ùmhlachd iomlan da lagh, agus bhagair e iad le bàs an co-lorg an eas-ùmhlachd.

C. C'ar son nach faod thu bhì air do thearnadh le cùmhnant nan oibre?

F. A chionn nach urra dhomh an cùmhnant a cho-lionadh, no am peanas a bha'n lorg a bhrìtheadh a ghiùlan; 's e sin nach urra dhomh aon chuid ùmhlachd iomlan a thoirt do lagh Dhè, no fhearg a tha dligheach air son a bhrìtheadh a ghiùlan.

C. Ciod e cùmhnant nan gràs leis a bheil thu gu bhì air do thearna?

F. 'S e 'n cùmhnanta gràs-mhor e a rinn Dia ri peacaich thaght' an Criosd, anns a bheil e deonachadh gu tròcaireach slaint a thairgs' agus a gheall-

tinn do dh' uile pheacaich bhochda do shliochd Adhaimh, a chreideas 'n a Mhac Iosa Crìosd.

C. Co iad sin a tha gu firinneach a creidsinn ann?

F. 'S iad sin, iadsan a tha mothachail air an staid chailte, a tha toileach gabhail ri Crìosd mar an Urras agus an Slanui'fhear, agus a bhì 'n earbsa r'a fhìreantachd agus r'a dhioladh ceartas diadhaidh, mar an t-aon stèigh chum am firenachadh 'an làthair Dhè; 's a tha cur rompa 'na neart-san, an creideamh a nochdadh le gràdh dùrachdach agus ùnlachd do Dhia.

C. C'ar son a theirear cùmhnant nan gràs ris a chùmhnant nuadh so?

F. Chum eadar-dhealachadh o chùmhnanta nan oibre; far am b' e caileigin a bha 'n duine r'a dheanamh, bu stèigh firinneachaidh dha; am feadh is e is stèigh firinneachaidh dha ann san nuadh chùmhnanta so, ni eigin a tha Urras r'a dheanamh air a shon: agus fòs a chionn gu bheil an t-Urras fein, agus uile shochairan a chùmhnainte, nan saor thiodhlaca ghràs-mhoir, ata air am buileachadh air creutairean neo-aithridh mì-thoilinneach, nach b' urrainn a bheag air bith a dheanamh chum am faotainn.

C. Cionnas a dh' fhaodas an cùmhnanta so bhì gu h-iomlan o ghràs, 'n uair tha creideamh air iarraidh oirn mar chùmhnant air còir a thoirt duinn air a shochairan; agus mar an ceudna, deadh oibre, chum ar creideamh a nochdadh?

F. Ge d' a tha 'n dà ni sin air an iarraidh oirn, gidheadh tha 'n gràs a chum a' chreidimh agus nan deadh oibre sin oibreachadh annain, air a ghealladh dhuinn anns a chùmhnant so, cho saor ri aon bheannachadh a th'ann; air son am bheil e gu tric air a ràdh ris a chùmhnant so 's an sgrìobtur, tiomnadh.

C. C'ar son a theirear Tiomnadh ris a chùmhnant so?

F. Air son gu bheil gach beannachadh agus gach sochair eile, a tha air an gealladh ann, air am buileachadh gu saor air na daoine taghta mar dhilib air fhàgail aca, 's air a dheanamh cinnteach dhoibh le bàs Iosa Crìosd, an Tiomnai'ear; agus fos tha gràs air fhàgail ac' ann, chum gach dleasnas tha air iarraidh orra a cho-lionadh.

C. Ciod iad na dilibeas sònruicht' a th' anns an tiomna so?

F. Maitheanas peacaidh, saoradh o fheirg, sith ri Dia, uile ghràsan an Spioraid, agus buanachadh ann gus a' chrìoch; tearuinteachd tre'n blas, ais-eiridh chum beatha, agus gloir shiorruidh.

C. Cionnas a tha 'n cùmhnant no an tiomna so air a dhaighneachadh agus air a dheanamh cinnteach dhuinne?

F. Le bàs agus fuil Chrìosd, an t-eadar-mheadhonair agus an Tiomnai'ear; agus leis na combharran agus leis na seulan nasguidh o'n leth a muigh a dh'òrdnich e bhì air am frithealadh dhuinn, le searmoinachadh an t-soisgeil.

Nasgaidh a Choi-cheangail.

C. Cìod na nasgaidh tha air cùmhnanta nan gras?

F. An dà Shàcramaid, Baiste agus Suipeir an Tighearna.

C. Cìod a chrìoch man d'òrduich Dia an nasga sin?

F. Gu bhì na 'n comharra naomha, cuimhneachain, agus dearbhaidh air a thròcair dhuinn, trid Iosa air a cheusadh; a chionn gu'm b' easan an t-urras mòr agus an ìobairt, ris a bheil e air òrduchadh dhuinn sìor amharc air son maitheanas, gràs, agus glòir

C. C'ar sòn a theirear nasga cùmhnanta nan gràs ri Baisteadh agus ri Suipeir an Tighearna?

F. Do bhri, mar chòraichean glaiste, gu bheil iad a' daighneachadh agus a' deanamh a chùmhuinte dearbh-chinnteach dhuinne agus gach beannachadh tha air a ghealladh ann; agus gu sonruichte gu bheil Dia deonach ann, agus trid Chrìosd, gu bhì na Dhia dhuinn, agus ar gabhail mar a shluagh.

C. Cìod e Baisteadh?

F. 'S ionnlad naomh no crathadh le h-uisg' e, an ainm an Athair, a Mhic, agus an Spioraid Naomh.

C. Cìod a tha crathadh so an uisg' a' ciallachadh?

F. Glanadh ar n-anama o pheacadh, le fuil agus Spiorad Chrìosd, agus sinn a dh' inn-drinu a steach a measg dheisciobuil agus luchd-leanmhuinn Iosa Chrìosd.

C. C'ar son a tha thu air do bhaisteadh an ainm an Athar?

F. Mar fhianuis air mi roghnachadh agus a dh' aideachadh Dhè an t-Athair, mar m' Athair, agus mar fhèar-dealbh innleachd an t-soisgeil chum daoine' a shàbhaladh trid Iosa Chrìosd.

C. C'ar son a tha thu air do bhaisteadh an ainm a Mhic?

F. Mar chomharrahdh gun do roghnaich agus gun do ghabh mi ri Mac Dhè mar m' Fhearsaoraidd agus mo Shlanu'ear, na uile dhreuchdan, mar Fhàidh, mar Shagart, agus mar Rìgh.

C. C'ar son a theirear ar Slanu'ear ris?

F. Air son na lainn shonruicht a bh' aig anns an t-slaime ris a bheil fiughair againn; shearmonaich e dhuinn i, mar ar Fàidh mòr, fhuair e dhuinn i, mar ar n-ard-Shagart, agus bhuilich e oirn i mar ar Tighearna agus ar Rìgh.

C. C'ar son a chaidh do bhaiste an ainm an Spioraid Naomh?

F. Mar fhianuis air mi dh' aidmheil agus a ghabhail ris an Spiorad Naomh mar m' Fhearnaomhachaidh, agus a tha co-chur na choisinn Chrìosd rium, d'an dreuchd chreidimh slainteil agus gach gràs, oibreachadh anns na daoine taghta.

C. Cìod na ceangail fo 'n d'thainig thu le d'bhaisteadh?

F. An Trionaid naomh a chreidsinn agus ùmhlachd a thoirt doibh; agus cùl a chur ri trì naimhde mòr, an diabhl, an saoghal, agus an fheoil; agus mo bheatha a chaitheadh mar Chrìosduidh, da rìreadh, a sìor chuimhneachadh an ainm leis a bheil mi air mo ghairm.

C. Cionnas is còir do Chrìosd-uidh, no do neach a chaidh bhaisteadh, a bheatha a chaith-eadh?

F. Mar neach a tha gu follaiseach air a choisrigheadh do'n chreidimh, agus do dh' ùmhlachd do'n Trionaid naomh; agus gu h-àraidh, mar aon air ionnlad ann am fuil an Uain, agus nach gabh os laimh e fein a thruailleadh le peacadh, ach a dh' oirpicheas a bheatha a chaitheadh mar chaith Crìosd a bheatha.

C. Nach 'eil è fiachaicht ort do bhòidean baistidh athnuadhachadh, agus an gabhail ort fein?

F. Tha e: agus tha mi deanamh sin gu follaiseach, an uair a tha mi 'gabhail dara ceangal a chùmhaint, agus a co-pairt-eachadh do Shuipeir an Tighearna.

C. Ciod an t-eadar-dhealachadh a tha eadar Baiste agus Suipeir an Tighearna?

F. Cha 'n 'eil a cheud aon ri bhi air a fhrithealadh dhuinn ach aon nair, ach tha 'n dara aon gu bitheanta; tha a cheud ni a' ciallachadh ar breith spioradail, an dara ni ar lòn spioradail: 'S e baiste dorus tighe Chrìosd, air an eigin duinn dol a steach; ach 'si Suipeir an Tighearn am bòrd aig an èigin do chloinn Chrìosd am beathachadh agus neart fhaotainn.

C. Ciod an rùn mòr bu chòir a bhi agad ann am frithealadh air, agus co-pairt a ghabhail do a Sàcramainte sin?

F. Chum leis a sin gun nochd

mi mo spèis agus m'ùmhlachd d'an ùghdar, agus gum faigh mi dearbh chinnte air a ghràdh agus air na choisinn e dhomh.

Mu Shuipeir an Tighearna.

C. Ciod i Suipeir an Tighearna?

F. 'Si aran itheadh agus fion òl air mhodh cràbhach, a reir òrdugh Chrìosd, agus eisempleir, mar chuimhneachan air a bhàs agus air fhulangais air ar soinne.

C. C'uin a dh' òrduich Crìosd an t-Sàcramaid so?

F. Air a cheart oidhch' air an deach a bhrath, agus air ball an deigh dha Càisg nan Iudhach itheadh le dheisciobuil.

C. C'ar son a dh'òrduich e 's an àm sin i?

F. A nochda gun deachaidh a Chàisg a chur air cùl leis an òrdugh ùr so, agus gun d'thainig Suipeir an Tighearna na h-àite; agus fòs a chum am barrachd impidh a chur air a shluagh chum a coimhead agus frithealadh oirre.

C. C'ar son a tha 'n t-àm an d-òrduicheadh i a' cur na h-urrad impidh oirn chum a coimhead?

F. Air son gu bheil an àithne agus na seolanna thug e dhuinn 'san àm sin, ri bhi air am meas mar earail dhurachdaich ar Slanui'ear a bhada d'heanamh barrachd air ar son 's a bha 'n saoghal uile comasach air a dheanamh.

C. An d' aithn' Crìosd an t-òrdugh so mar uallach air a shluagh?

F. Cha d' aithn idir; ach 's ann a dh' fhag se e mar shoch-air shonruichte agus mar dhilib luach'or do'n eaglais, air dhoibh fhaicinn mar chuimhneachan soilleir air a ghradh, mar chomharradh cinnteach air a theachd an dara h-uair, agus a chum na grasan uile a bheothachadh.

C. Ciod na duile no na comharran a tha air an òrduchadh 's an t-Sàcramaid so?

F. Aran agus fion.

C. Ciod a tha iad sin a nochdadh?

F. Corp agus fuil Chrìosd, leis gach sochair agus gach beannachadh a chosnadh dhuinne leis.

C. Ciod a tha air a chiallachadh le bristeadh an arain, agus taosgadh a mach an fhiona?

F. Fulangais Chrìosd uile: gu sònruichte bristeadh agus lotadh a chuirp air a chrann-cheusaidh, agus dortadh fhola, chum ar peacaidh a thoirt air falbh.

C. Ciod tha air a chiallachadh leis an aran bhrìste, agus an fhion thaoisgte a thoirt do'n luchd-comunachaidh?

F. Tha gu bheil Dia gun teagamh a buileachadh, agus a toirt thairis Chrìosd air a cheusadh, leis gach sochair a choisinn e do luchd co-part a tha creidsinn.

C. Ciod iad na sochairean sin a tha air an toirt thairis, agus air an deanamh cinnteach dhuinne?

F. Tha maitheanas peacaidh, saoradh o fheirg, sith ri Dia, sith coguis, uchd-mhacachd do theaghlach Dhè, fàs ann an gràs, buanachadh ann, sochair-

ean agus trioblaidean air an naomhachadh, agus coir air a bheatha shiorruidh.

C. Ciod tha air a chiallachadh leis an luchd-comunaich a ghabhail an arain agus an fhion 'nan lamhan?

F. Tha, gu bheil iad a sineadh a mach lamh a' chreidimh a ghabhail ri Chrìosd air a cheusadh, mar an Slanu'ear, 'na uile dhreachadan agus le uile shochair, mar tha e air a thairgse dhoibh 's an t-soisgeul.

C. Ciod an dòigh air an coir Chrìosd ceusda a ghabhail aig a bhòrd?

F. Le mòr irisleachd, le fein-àicheadh, le taingealachd, agus le dhreuchda agus ionnlaineachd a cho-chur gu dian dùrachdach ri feumalachd m'anma.

C. Ciod tha air a chiallachadh leis an luchd-comunachaidh a dh' ith' an arain, agus a dh' òl an fhiona?

F. Tha, an dlu-dhàimh ath' aca ri Chrìosd, gu bheil co-pairt aca do shochair a bhàis, an toilinntinn mhòr a tha ac' ann, an neart spioradail agus a bheatha a tha iad a faghail uath.

C. C'ar son bu chòir do luchd-comunachaidh co-pairt a ghabhail do'n chupan, cho math agus do'n aran?

F. Mar an tuille daighneachaidh air an creidimh 's a chionn gun dubhairt Chrìosd r'a dheisciobuil, *Ouibh uile dheth.*

C. C'ar son a rinn Chrìosd roghain air aran agus fion, mar chomharradh air a chorp agus air fhuil?

F. A nochdadh am buaidh

chum luchd-comunaich a tha creidsinn, a bheothachadh agus a neartachadh; oir mar tha aran a' neartachadh cridhe duine, tha fion ga dheanamh subhach.

C. Ciod na briathran a ghnàthaich Crìosd 'n uair a dh'òrduich e 'n t-Sàcramaid?

F. Labhair e càileigin mu thimchioll a chupain, agus càileigin mu thimchioll an òrduigh uile.

C. Ciod a labhair e mu thimchoill an arain?

F. Thuirt e, *Gabhaibh, ith-ibh*; 's e so mo chorp tha air a bhriseadh air bhur sonsa; dean-aibh so, mar chuimhneachan ormsa.

C. Ciod a thuirt e mu'n iomlan d'on t-Sàcramaid?

F. Thuirt e, *co minic 's a dh-ithreas sibh an t-aran so, agus a dh'òlas sibh an cupan so, tha sibh a foillseachadh bàis an Tighearna gus an d' thig e*

C. Am bheil co-pairt againn an so, air mhodh corparra, do chorp agus do dh'fhuil Crìosd?

F. Cha'n 'eil, ach a mhàin air mhodh spioradail:

C. Ciod ma ta is ciall do na focail sin, "Gabh, ith; 's e so mo chorp, tha air a bhristeadh air do shon?"

F. 'S e tha iad gu soilleir a' ciallachadh, gu bheil an t-aran air a bhristeadh a nochda corp Crìosd mar bha e air a bhristeadh agus air a bhruthadh air son a shluaigh.

C. Nach 'eil Crìosd da rìreadh a làthair anns an t-Sàcramaid?

F. Tha e, ach gidheadh ch'an

'eil e air mhodh corporra, ach air mhodh spioradail, a làthair.

C. Cionnas a tha sinn a co-pairteachadh air mhodh spioradail do chorp briste Crìosd?

F. Tha sinn ga dheanamh an uair a tha co-pairt aig ar 'n anma do shochairibh agus do thoraibh a chuirp bhriste, mar tha fàs ann an gràs, comas teachd a dh'ionnsuidh Dhè, foillseachadh spioradail, fuasgladh chuibhrichean, agus an leithide sin.

C. Cia fhad a bha rùn air Crìosd gum maireadh an t-Sàcramaid so?

F. Gus an tigeadh e a ris an dara h-uair.

C. C'ar son nach maireadh i ni b'fhaide?

F. Air son nach bi feum air Sàcramaid air neamh, a nochda Crìosd, do bhri gu bheil e do ghnà gu corporradh a làthair.

Mu nàdur agus aobhar Suipeir an Tighearna.

C. Ciod tuille an cunntas is urraim duit a thoirt air nàdur agus aobhar na Sàcramaid so?

F. Tha e gu soilleir a' co-pairteachadh do nàdur nasgadh, no cuirm, agus mar an ceudna do bhòid.

C. Ciod a th' ann do nàdur nasgadh?

F. Theirear gu ceart nasgadh, coi-cheangal nan gras ris a chionn, mar choir naisgte air a chur 'nar lainh, gu bheil e a' deanamh thairis, a nasgadh, agus a daighneachadh dhuinn coir agus sealbh air uile shochairean agus thoraiddh a choisinn

Criosd, a tha ann an sin air a ghealladh do na creid'ich.

C. Ciod a ghne nasgaidha th' anns an t-Sàcramaid so?

F. Is nasgadh spioradail, agus ro-luachmhor e do bhri gur e Criosd a dhealbh agus a ghearr e, agus is e an sgrìobhadh a th' air, *Criosd g'ar gràdhachadh*; agus 's eis dealbh air, *Criosda' bàsachadh a' ar leth*.

C. Ciod a tha do ghne cuirm, anns an t-Sàcramaid so?

F. Theirear gu ceart cuirm, ris, do bhri gu bheil e toirt seachad lòin, beathachadh, agus solas do dh' anmaibh an luchd-comunachaidh iomchuidh, na h-aoidhean a tha air an cuireadh.

C. Ciod an seorsa cuirm a th' ann?

F. 'S cuirm spioradail a th' ann, cuirm phòsaidh, cuirm air iobradh Mhic Dhe; cuirm a rinn Criosd, do ghne iongan-taich, anns an e Criosd an da chuid maighstir agus beatha na cuirm, am fear-solair agus lòin, am fear ith agus am biadh; *Oir is biadh gu firinneach m' fheoil, agus 's deoch gu firinneach m' fhuill*.

C. Ciod an seadh anns a bheil gne boid 's an t-Sàcramaid so?

F. A thaobh an fhocail Sàcramaid, mar tha e air a ghnàthachadh am measg nan Roimheach (o'n do ghabhadh an iasad e) air son mionnan airm, leis an do cheangailsiad iad fein, gu bhì nan saighdeara firinneach agus dileas d' an Ceann feadnaidh: agus tha sinne anns an ordugh so, ann an seadh a

mionnachadh do Rìgh neamh, o 's ceann corp briste agus fuil dhoirte Mhic Dhe; agus tha sinn cuideachd g'ar ceangal fein gu bhì 'nar saighdearan firinneach agus dileas fo bhrataich Chrìosd, ar n-Ard cheann feadhna anns a chomhraig spioradail.

C. Ciod na nithe sonruicht' a th' agad anns an amharc le teachd a chum an orduigh so?

F. A chumail suas cuimhn' air bas Chrìosd agus air fhulangais, a chumail co-chomum ris, a dh' ath-nuadhachadh coicheangal mo bhaistidh, a neartachadh mo chreidimh, agus a bheothachadh mo ghràis.

C. Ciod na fulangais a dh' fhuiling Chrìosd a tha thu r'a chuimhneachadh aig a bhord?

F. Iad sin a th' air an cur sìos 'na fhocal,

C. Ciod air a' bheil cuimhn' agad diubh sin sa cheart àm so?

F. 'S cuimhne lean na h-oirpean agus na buaireannan a thug an diabhl air: am mas-ladh agus a gheur-leanmhuinn a dh' fhuiling e o dhroch dhaoine fulangais anma agus a chruaidh-spairn ann an garadh Ghetsemane; an fhanoid aniochdmhor, na buillean, an coron sgithich, na seile, agus an sgiursadh a dh' fhuiling e an tigh an ard-shagairt, agus an ionad breitheanais Philait; agus fadheidh, fhulangais fhuilteach agus a bhàs craiteach air sliabh Chalbhari, 'n uair a bha e air a thàirneadh ris a chrann-cheusaidh, air a dhìbearadh le chairdean a naimhdean a toirt beum dha, agus air a threigsinn le Dia.

C. Ciod a 'b aobhar do na fulangais sin?

F. Gràdh Chrìosd, agus ar peacaidh-ne: air dha le shaor ghràdh iongantach, a ghabhail os laimh ceartas De a shasachadh as ar leth-ne, *Bha e air a leon air son ar ciontai, agus air a bhrìthadh air son ar n-aingi-eachd.*

C. Nach 'eil sinne, ma ta' fo'n cheangal is mo gu cuimhn' a chumail suas air na dh'fhuil-ing Crìosd as ar leth?

F. Gu cinnteach tha: oir tha ghràdh dhuinne, creutairean peacach, gun choimeas: air dha ar cuimhneachadh 'n ar staid iosail, agus tuille a dheanamh agus fhulang air ar son na bha 'n saoghal uile comasach air a dheanamh: agus mar, an ceudna gun tug e earail theann duinn, a measg a bhriathra deireanach, sinn a bhuanachadh ann an cumail cuimhn' air a bhàs.

C. Ciod am feum a tha againn air a chuimhneachan so; am bheil sinn an cunnart a ghràdh mor dhuinn a dhichuimhneacha?

F. Tha sinn; oir tha ar cridheachan cho saoghalta, ar n-inntinn cho mi-chreideach, ar meoghair cho meallta, agus tha ar n-aighe cho iomala, 's gu bheil sinn ullamh gu bhi air ar ribe le mealltaireachd an t-saoghail, 's gun leig sinn le Crìosd agus le mhor ghradh dol as ar n aire.

C. Nach 'eil gnà chuimhne bhⁱtheant' a chumuil air fulangais Chrìosd, anns an t-Sà-cr amaid ro fheumail agus tarbhach dhuinn?

F. Tha.

C. Ciod an seadh anns a bheil e feumail duinn?

F. Chum ar peacaidh anmhuinnachadh agus cur as doibh, gu cridhe cruaidh a mhaothachadh, gu buaidh a thoirt air buaireadh an droch spioraid, gu gràs a bheothachadh agus a inheudachadh, agus gu cofhurtachd a thoirt duinn 'nar n-uile amghairibh.

C. Ciod a ghne chuimhne is coir dhuinn a bhi againn air fulangais agus air bas Chrìosd aig a bhord?

F. Bu choir dha bhi na chuimhneachan caomhail agus creid'each, bronach, le fuadh thoirt do'n pheacadh, agus gidheadh a bhi ait agus taing-eil air a shon.

C. Cionnas is urrainn duinn bron agus gairdeachas a dheanamh 's an aon àm?

F. Faodaidh sinn, air son aobhair fa leth: oir mar bu choir dhuinn bron a dheanamh air son ar peacaidh a leon Crìosd, 's a chuir gu bàs e: 's coir dhuinn gairdeachas a dheanamh na mhaitheas iongantach, a ghabh os laimh a bhi na Urras agus na iobairt air ar son, chum ar saoradh o pheacadh agus o chorruich: agus air a inheud 's g'an dean sinn do bhron, 's mo an cionfàth a tha againn gu gairdeachas a dheanamh agus a bhi subhach ann.

C. Cia mar sin?

F. Air son gu bheil cridhe bronach air son peacaidh, na dheadh chomharradh gu bheil coir aig neach air Crìosd agus air na sochairean a cheannaich e.

Mu thimchioll luchd co-pairt iomchuidh agus neo-iomchuidh.

C. Am bheil gach neach a ghabhas co-pairt do'n chuir naomh so ri 'm meas 'nan aoidhean taitneach?

F. Cha 'n 'eil idir.

C. Co iad mà ta a tha mar sin?

F. Tha a mhàin na Creid'ich.

C. Co iad sin?

F. Tha iadsan a tha trid chreidimh, a co-aontachadh gu cridheil le cùmhnanta nan gràs, a tha gu dùrachdach ag oirpeachadh urram a thoirt do Chrìosd, aig a bhòrd, le bhàs a nochdadh, agus le bhì gan ullachadh air a shon.

C. Co iad a mhuinntir a tha neo-iomchuidh?

F. Tha iadsan nach do ghabh riamh ri tairgs' an t-soisgeil, agus a tha dearmad ullachadh a dheanamh air son na cuirm so; agus gu h-àraidh iadsan a tha buanachadh 'an gràdh agus 'an co-bhoinn ris a pheacadh, am feadh a tha iad a' gabhail os laimh caoinheas do Chrìosd, agus ag ath-nuadhachadh cùmhnanta ris.

C. Ciod tha ri bhì air a thuigsinn le aithridhead na muinntir a tha 'nan luchd-comunachaidh iomchuidh?

F. Cha 'n e aon aithridhead ann an seadh laghail; oir tha sin uille neo-aithridh an là-thair Dhè air an trocair is lugha; ach a mhàin a bhì aithridh agus iomchuidh le ar n-anma a bhì ann am fonn agus an suidheachadh a reir an t-soisgeil, chum frithealadh air an òrdugh so.

C. Nach feud iadsan a tha nan creid'ich bhì ciontach do'n chomunachadh a ghabhail air mhodh neo-iomchuidh?

F. Faodaidh iad: ma ni iad dearmad air fein-cheasnachadh caidreamh a thoirt do pheacadh 's am bith le'm fios, no gràs a bhì a dh' easbhuidh oirre 'nan gnàthachadh.

C. Ciod e dleasnas co-pairt a ghabhail gu h-iomchuidh, agus ciod anns a' bheil e a' co-sheasamh?

F. Is e, ann am briathra aith-ghearr, ith agus òl aig bòrd Chrìosd le cuimhne chreid'ach thaingeil air a ghràdh dhuinn, ag amharc air-san a lot sinn trid chreidimh, chum slaint' fhaotainn, agus ar n-anma fholach 'na lotaibh; a' deanamh bròn air son ar peacaidh, bu choireach r'a leon, agus a' cur gu dùrachdach romhainn, 'na neart fein, nach lot sinn tuilleadh e.

C. Ciod a bhuanachd a tha anns a chomunach a ghabhail gu h-iomchuidh?

F. Tha dearbh-chinnt air maitheanas peacaidh trid fuil Chrìosd air a thoirt, neart a pheacaidh air a lughadachadh, gràsan an Spioraid air an neartachadh, eucail an anma air an leigheas, amharus na h-inntinn àir an cur as an teagamh, agus sealla taitneach air Chrìosd agus air gloir air am faotainn.

C. Ciod e peacadh a chomunachadh a ghabhail gu neo-iomchuidh, agus cia anns a bheil e 'a co-sheasamh?

F. 'Se sin a ghabhail gun

ullachadh iomchuidh roi-lainh, agus gun ruin cheart, no ith agus ol gun eolas freagarrach agus urramach; gun rèite ri Dia agus r'ar coinhearsnach; no gun na grasan slainteil a chleachdadh, mar tha creideamh, gràdh agus aithreachas: no, sinn a dhol air ar n-aghaidh am feadh a tha sinn a toirt caidreamh do dh'aon pheaca le' r fios.

C. Ciod an cunnart a th' anns a chomunach a ghabhail gu neo-iomchuidh?

F. Leis a sin tha cionta cuirp agus fola Chrìosd air a chur an gnìomh, agus tha Dia gu mòr air a bhrosnuchadh gu feirg; agus tha 'n neach ciontach a' tarruing a nuas air fein breitheanas agus diteadh, mar bi e gu tràthail air a bhacadh le aithreachas agus le tròcair.

C. C'ar son a tha duin' a' gabhail a chomunaich gu neo-iomchuidh, air a chur gu h-aridh as leth, gun bhi deanamh aithne air corp an Tighearn anns an t-Sàcramaid?

F. A chionn nach 'eil am fear-comunaich neo-aithridh a toirt fainear, gu bheil an t-aran a tha'n so air a choisrigedh gu follaiseach chum corp an Tighearn a chur an ceill, ach tha e ga ithe mar nach biodh ann ach aran cumanta: agus a chionn nach 'eil e a toirt urram iomchuidh do chorp Chrìosd a chaidh' cheusadh, a tha ann an so air a nochdadh, ach a buntainn ris mar nach biodh ann ach duinne, a mliàn, no neach eile.

C. Cionnas a chuireas sinn

cosgadh air a chiont' agus air a chunnart so?

F. Le inndrinn ann an coicheangal ri Dia, agus ullachadh iomchuidh a dheanamh nar caithe-beatha agus nar gnìomh, chum teachd a dh' ionnsuidh a bhuid naomh-san.

Mu thimchioll ullachadh gu teachd gu bòrd an Tighearna.

C. Ciod am feum tha air na h-urrad ullachaidh a dheanamh gu teachd chum Suiper an Tighearna?

F. Do bhri gu bheil, mar tha sinn a teachd dlu do Dhia ann, ro-fhagus agus eagallach; agus tha Ughdar na Dhia naomh, eudmhor, agus a rannsuicheas an cridhe 's a ghairmeas sinn a chlisge gu cunntas: agus a chionn gu bheil fios againn gu bheil sochair inhor teachd air mhòdh iomchuidh, agus cunnart a cheart cho mòr le teachd air mhòdh neo aithridh.

C. Ciod e ar n-ullachadh a thaobh cleachdai?

F. Le bhi ann an staid ghràs-mhoir.

C. Ciod an t-ullachadh gnìomhach a tha feumail chum sinn a thighinn gu bord an Tighearna?

F. Tha e gu sounnicht' a' co-sheasamh anns an dà ni so, sinn fein a cheasnachadh, agus ar grasan a dhusgadh suas.

C. Ciod an seorsa ceasnachaidh a tha feumail, m'an gabh sinn an comunach?

F. Tha ceasnachadh follaiseach le luchd-dreuchd na h-eaglais

feumail, chum 's nach bi bord an Tighearna air a mhi-ghnathachadh leis an ain-eolach agus leis a mhi-naomha, agus tha fein-cheasnachadh diomhair le 'r cogais fein feumail, chum 's nach gabhar Suipeir an Tighearna gu neo-aithridh, trid mi-chreidimh, gun aithreachas, cion durachd, saoghaltachd, ardan, mi-run, no thaobh aon pheacadh diomhair a tha sinn a gleidheadh suas.

C. Ciod iad na nithe m' am feum sinn sinn fein a cheasnachadh, m' an tig sinn air ar n-aghaidh?

F. Gu h-araidh m' an tri so a leanas, ar coir air Suipeir an Tighearna, ar feum oirre, agus a bheil sinn da rìreadh iomchuidh air a son.

C. C'ar son mu thimchioll nan tri nithe sin?

F. Tha, m'ar 'eil coir againn air, nach 'eil sinn ach ga ghabhail gu h-an-danadh as ar laimh fein; mar 'eil sin a mothachadh feum againn air, cha dean sinn ach tair air; mar 'eil sinn iomchuidh air a shon, cha dean sinn ach a mhi-ghnathachadh, agus dochair a dheanamh dhuinn fein.

Mu thimchioll ar còir air Suipeir an Tighearna.

C. Ciod i a choir so air Suipeir an Tighearna?

F. Tha i da-fhillte: 1, Tha coir fhollaiseach o 'n leth a muigh ann a thaobh na h-eaglais. 2, Tha coir neo-fhaicsinn-each o 'n leth a stigh ann an lathair Dhe.

C. Co iad sin aig a bheil coir fhollaiseach o 'n leth a muigh air an ordugh so?

F. Tha iadsan a tha air am baisteadh 's aig a bheil tombas ionchuidh do dh' eolas Criosduidh, a tha 'g aidmheil an creidimh ann an Criosd, 's a tha neo-lochdach 'nan caithe-beatha an lathair dhaoine.

C. Am bheil iad sin uile nan luchd-comunaich ionchuidh?

F. Cha 'n 'eil; ach tha na h-arrad do choir fhollaisich aca o'n leth a muigh an lathair na h-eaglais, 's nach gabh iad cumail air an ais; oir 's ann a mhain air a choir so o 'n leth a muigh, a dh' fhaodas an eaglais breith a thoirt.

C. Co iad aig nach 'eil a choir so?

F. Cha 'n eil i aig an aineolach, no aig a' mhi-naomha; agus uime sin tha iad ri 'n cumail air an ais o bhord an Tighearna.

C. C'ar son a tha na h-aineol-aich ri chumail air an ais?

F. Air son nach 'eil iad comasach air iad fein a cheasnachadh no aithne a dheanamh air corp an Tighearna; agus leis a sin, nan tigeadh iad air an aghaidh, 's ann a dh' ithe agus a dh' oladh iad gu neo-iomchuidh.

C. C'ar son a tha am mi-naomha ri chumail air ais?

F. Do bhri nach faod iadsan a tha buanachadh ann am peacadh, co-chomunn a chumail ri Dia; 's ann a tha iad gan deanamh fein buailteach d'a bhreitheanais, le iad a theachd chum

a bhuird naomh le lamhan neoghlan.

C. Co iad sin aig a bheil a choir neo-fhaicinneach o'n leth a stigh air an ordugh naomh so?

F. Tha, iadsan, cha 'n e mhain aig a bheil eolas, admheil, agus giulan neo-lochdach; ach a tha da rireadh an taobh a stigh do'n choi-cheangal, le fìor chreidimh ann an Iosa Criosd, eadhon creideamh a dh' oibricheas tre ghradh, agus a ghlanas an cridhe, cho math agus an giulan. Tha iad nan cridhe an lathair Dhe, mar tha daoine ga 'm faicinn o 'n leth a muigh.

C. Co tha nam breitheanna air a choir so?

F. Cha 'n urrainn do 'n eaglais breith a thoirt air a choir so o 'n leth a stigh; ach 's coir do gach neach raunsachadh, ceasnachadh agus breith a thoirt air da thaobh fein.

C. Ciod an dearbhadh leis an tuig duine ma tha e da rìreadh an taobh a stigh do 'n nuadh choi-cheangal, agus a thuigsinn ma tha coir neo-fhaicinneach o 'n leth a stigh aig' air an ordugh so ann am fianuis De?

F. M'as urrainn da a radh gum facadh se e fein an cunnart dol am mugha am feadh a bha e 'n earbsa ri cumhnanta nan oibre; 's gun do theich e uaith chum an nuadh choi-cheangail, a' gabhail gu taitneach r'a innleachd uile, agus ri Criosd, Eàdar-mheadhonair 'n a uile dhreuchdan; agus ga thoirt fein suas chum bhli leis an Tighear-

na, agus gu gluasad maille ris ann an nuadhachadh beatha: Agus gur e a thoil dhurachdach, gu 'm bi e o 'n leth a stigh cho math agus o 'n leth a muigh a reir reachd agus iomhaigh Dhe.

 FAICIBH cuid do cheistean air an cur sìos aig deir-eadh an leabhair so, a dh' fhaodas cuideach 'a dheanamh ruinn 'n ar ceasnachadh diomhair mu thiomchioll ar coir air teachd chum a' bhuird naomh so.

Rannsachadh mu 'n fheum a th' againn air Suipeir an Tighearna, agus air na nithe bu choir dhuinn iarraidh 'n uair a bhitheamaid aig a bhord.

C. Ciod am feum a th' agad air Suipeir an Tighearna?

F. Tha feum agam air ioma doigh: 1, A thoirt Iosa air a cheusadh, gu h-urgu 'm chuimhne. 2, A dh' ath-nuadhachadh boid mo bhaistidh, agus gu m' chuir fo cheangal teann gu bhli leis an Tighearna. 3, A bheathachadh agus a neartachadh mo ghras lag. 4, Gu m' neartachadh an aghaidh buaireadh an droch spioraid, agus gach aobhar mi-mhisnich. 5, A dh' ath-nuadhachadh mothachadh agus dearbh-chinnt air maith-eanas ann am pheaca 'tha gu minic fo an-amharus agus ar a dhorchachadh.

C. Ciod iad na nithe sin a tha toirt dubhar air dearbhadh air maith-eanas peacaidh?

F. Peacadh araon dearmaid agus deanadais; agus gu h-ariaidh peacadh le fios?

C. C'ar son a rannsaicheadh tu mu d' uireasbhuidh mu'n tigeadh tu dh'ionnsuidh bord an Tighearna?

F. A chionn gu bheil Criosd air a nochdadh an sin le uile iomlaineachd, a shasachadh m' uile chiocras spioradail; agus tha e feumail gum biodh beomhothachadh agam air na nithe a tha dh' uireasbhuidh chum 's gum bi fios agam air an t-Slanuifhear shaibhir so, 'n uair bhios mi aig a bhord.

C. Ciod iad na h-uireasin bu choir dhuit rannsachadh mu'n tig thu ghabhail a chomunachaidh?

F. Bu choir dhomh iad so a rannsachadh gu sonruichte, 1, Ciod na peacaidh is mo a tha dhi orm a cheannsachadh. 2, Ciod na grais is mo m' fheum air an neartachadh? 3, Ciod na sochairean a b' fhearr leam bhi air am buileachadh orm? 4, Ciod na ceudfaithean anma is mo m' fheum air an naomhachadh? 5, Co do dhreuchda Chriosd is mo tha dh' fheum agam bhi air an cur 'an gnìomh ann am anam?

B. Cionnas a gheibh thu mach na peacanna is mo tha dh' fheum agad bhi air an ceannsachadh?

F. Se rannsachadh ciod am peacadh na 'n truailleadh is mo tha toirt buaidh orm, co dhiubh is e smuainte mi-chreid-each, ardan, fearg, cruadhs-cridhe, saoghaltachd, smuainte-seachranach, cion durachd, cullsleamhachadh, no aon ni eile: agus 's fheudar dhomh 'n gleidh-

eadh ann am bheachd, chum 's gun dean mi mo ghearan ri m' Shlanuifhear aig a bhord, chum neart fhaotainn, a chathachadh 'nau aghaidh, agus a thoirt buaidh oirre.

C. Cionnas a bheir thu fairear na grasan is mo tha dh' fheum agad bhi air an neartachadh?

F. Le cheasnachadh co do na grasa is ro-laige annam, co dhiubh is e creideamh, dochus, gradh, macantas, irisleachd, no aon air bith eile: agus 's fheudar dhomh iad sin a thoirt a dh' ionnsuidh Chriosd aig a bhord, gu'n arachadh, an neartachadh, agus am meudachadh.

C. Cionnas a gheibh thu mach na sochairean is feumaile dhuit bhi air am buileachadh ort?

F. Le fhaicinn ciod an t-aobhar gearain is mo tha agam 's an am so; agus ciod na sochairean bu fhreagaraiche dhomh fo na gearain sin; m'as e an leithide so, dearbh-chinnt air maitheanas peacaidh, tograi'ibh spioradail, togarrachaidhead ann an dleasnas, foighidin fo thrioblaid, giulan iomchuidh an cuisibh cunnartach, neart an aghaidh buairidh agus truailleadh, saorsa o smuaintean mi-chreid'each, no olc mu thimchioll Dhe, no an samhail sin; agus na sochairean sin 's eigin domh an cuimhneachadh agus an iarruidh air Criosd aig a bhord.

C. Cionnas a dh' aithneas tu co do cheudfa'ean t-anma is mo feum air a naomhachadh?

F. Le thoirt fainear ciod an togradh no'n ceudfath is lugha tha air ath-nuadhachadh, agus is mo aig a bheil do dh' fheum air drughadh an Spioraid a thigheinn air; m' as ann air mo thuigs' a leigheas a doille, agus ga soillseachadh le beachd slainteil a ghabhail air nithe spioradail; no m'as ann air mo thoil, gun leigheiseadh e a reasgachd, agus gun deanadh e umhail i do thoil De; no m'as ann air mo mheoghair, gun leigheiseadh e a laigsinn, agus gun neartaicheadh e i chum focal De a chuimhneachadh; no air mo choguis, gun taislicheadh e a cruas, agus gun deanadh e maoth faicilleach i; no air mo thograidh, a leigheas am fionnaireachd, chum an deanamh ni 's deothasaiche mu Chrìosd agus mu nithe spioradail, agus an socrachadh air cuspairean ceart.

C. Cionnas a thuigeas tu co do dhreuchdan Chrìosd is mo air a bheil do dh' fheum agad?

F. Le staid m' anma agus plaighean mo chridhe a thoirt fainear, ag radh, co dhiu is mo tha dh' fheum agam air Crìosd mar Fhaidh, ga m' theagasg agus a leigheas m' aineolais? no mar Shagart, chum mo sgeadachadh le fhìreantachd, agus gu eadar-ghuidhe dheanamh ri Dia as mo leth? no mar Rìgh, a cheannsachadh mo chridhe dha fein, agus gu buaidh a thoirt air mo thruailli'eachd o'n leth a stigh? Agus air dhomh mothachadh bhì agam air feum m' anma, 's eigin

domh dol a dh' ionnsuidh m' Fhìr-shaoraidhaig a bhord, agus a radh, a Thighearna, thig agus cuir so no sud an gnìomh a' m' anam.

 Tha ceasnachadh mu'r peacaidh feumail m'an gabh sinn an comunachadh.

C. C'ar son is eigin duit raunsachadh co mion mu thimchioll do pheacaidh m'an gabh thu 'n comunach?

F. Air son iomad aobhar. 1, A dh' fhaicinn nach bi aon *Achan* a' gabhail comhnuidh agam a chuir bacadh air lathaireachd Dhe uam. 2, Le 'm faicinn, chum 's gur feaird a dh' fhaodas mi amharc air-san a lot mi, agus bron a dheanamh air a shon. 3, Chum 's gur feaird a leigheas mi fhaicinn do m' leigh mo leon agus mo dhochunn, chum a leigheas. 4, Chum 's gum faic mi cho olc 's a tha iad le sealladh a ghabhail air fulangais Chrìosd, agus leis an t-sealladh sin gu 'm brosnuichear mi gu fuath a thoirt doibh, agus pilleadh uapa a dh' ionnsuidh Dhe, agus gu gluasad maille ris ann an nuadhachd beatha.

C. Cionnas is coir dhuit an obair ullachaidh a stiuradh chum is gun rannsuich thu gu curamach mu thimchioll do pheacaidh?

F. 'S eigin domh am a chur air leth fa chomhair, agus m'an toisich mi air, a ghuidhe air Dia soillseachadh an Spioraid a bhuileachadh orm, chum peacadh a nochdadh dhomh. 2, 'S

fheudar dhomh smaointeachadh air peacaidh mo chridhe agus mo bheatha; mopheacaidh dearnaid agus deanadais; agus iad sin an da chuid, diomhair agus follaiseach, aineolais agus le fios, agus peacaidh mo dhreuchd agus mo ghiulain 's an t-saoghal. 3, Chum comhnadh dheanamh rium, leughaidh mi an leabhar mor Ceasnachaidh air na deich aitheante agus na ciontaidh a tha 'n sin air an ainmeachadh, le 'n antromachadh: agus rannsuichidh mi cho fhad 's a dh' fhaodar an cur as mo leth. 4, Cha sguir mi do rannsuchadh agus do smaoineachadh, gus am faic mi am feum anabarrach a tha agam air fuil Uain Dhe a tha glanadh o gach seorsa peacaidh.

Ceasnacha mu thimchioll sinn a bhi iomchuidh air son bord an Tighearna.

C. Ciod e an iomchuidhead sin is coir do gach neach a bhi aca m'an gabhiad an comunach?

F. Tha e da fhillte, an da chuid cleachdach agus gnìomhach; agus faodaidh gach aon ruigheachd air an da chuid.

C. Ciod e an iomchuidhead chleachdach so, no an t-ullachadh is eigin do gach fear co-pairt a bhi aige?

F. 'S fheudar dha bhi na chreid'each, ann an staid gras-mhor, aig a bheil cleachdanna grais air an suidheachadh na anam.

C. Ciod e an iomchuidhead ghuìomhach sin is eigin duit a bhi agad?

F. 'S e sin 'n uair tha duine, cha 'n e a mhain an staid ghras mhoir, ach ann an suidheachadh grasmhor; 'n uair a tha gras cha 'n e mhain anns a chleachda; ach anns a ghnathachadh-bheothail.

C. Ciod iad na grasan sin a dh' fheumar a cheasnachadh, a bheothachadh, agus an toirt gu cleachda m' an co-pairtich-ear?

F. 'S iad gu h-araidh eolas, creideamh, aithreachas, gradh, irisleachd, taingealachd, ciocras spioradail, agus run-suidhichte chum nuadh umhlachd.

Ceasnacha mu thimchioll Eolais.

C. Ciod e 'n t-eolas sin a dh' fheumas a bhi agad chum do dheanamh iomchuidh air co-pairteacha gu h-aithridh?

F. 'S e foillseachadh grasmhor, agus Dia agus firinnean diadhaidh a thuigsinn, mar tha iad air an cur an ceill na fhocal.

C. Ciod iad na nithe sin air am feum thu gu h-araidh, bhi eolach m' an co-pairtich thu air mhodh ceart?

F. 'S fheudar dhomh eolas iomchuidh a bhi agam air na cuig nithe so: 1, Mu Dhia, na iomalaineachda feumail, agus mu phearsai na Trionaid. 2, Mu dhuine, agus mu a staid, faraon roimh agus an deigh dha tuiteam. 3, Mu Chrìosd, an t-Eadar-mheadhonair, na dha nadur, agus na dhreuchd thri-fillte. 4, Mu 'n nuadh choicheàngal, no doigh an t-soisgeil chum fireanachadh, le fir-

eantachd an Urrais, air a ghabhail le creidimh. 5, Mu nasgadh a choi-cheangail so; agus gu h-araidh, mu 'n t-Suipeir naomha, 'na nadur, a ruin agus a feum.

C. Am bheil eolas foghluinte air na nithe sin gu leoir do dh' fhear comunachaidh?

F. Cha 'n 'eil; 's fheudar dha bhi na eolas fìor, naomhaichte agus slainteil?

C. Cionnas a bheir sinn fainear ma tha ar n eolas naomhaichte agus slainteil?

F. Faodaidh sinn aithneacha le bhuaidean agus le thora'ibh: mar. 1, Ma tha e teachd o fhein-fhiosrachadh, agus a' toirt air na firinnean is aithne dhuinn a bhi taitneach agus ro-bhlasda leinn. 2, Ma tha e 'g irisleachadh, agus a' toirt oirn, cosmhuil ri Pol, amharc oirn fein mar an naomh is lugha, agus am peacach is mo. 3, Ma tha e 'g ar treorachadh a dh' ionnsaidh Chrìosd agus fhìreantachd, mar ar n-aon steigh dochais. 4, Ma tha e iun-phairteach, gnìomhach, umhail, torrach, agus 'g ar brosnachadh gu mhiannachadh am barrachd coslais a bhi againn ri Chrìosd ar Ceann-feadhna.

Ceasnachadh mu thimchioll creidimh.

C. Ciod e fìor chreideamh slainteil?

F. 'S e gras an Spioraid Naoimh e leis a bheil duine, air dha bhi fiosrach air a pheacadh is air a thruaigh, 's a gabhail ri fianuis De mu thimchioll

Chrìosd, gu crìdheil deonach a' gabhail ri Chrìosd, agus r'a fhìreantachd, 's a deanamh bun as, air son maithneas agus slainte, a reir tairgse an t-soisgeil.

C. Ciod am feum tha air gnathachadh creidimh aig bord an Tighearna.

F. Tha e feumail, 1, Chum aithne a dheanamh air corp Chrìosd, agus air na ruindiomhair spioradail a tha 'n sin air an nochdadh, do bhri gur e creideamh an t-suil spioradail leis a bheil an t-anam a faicinn Chrìosd, agus nithe neo-faicinneach. 2, Chum Chrìosd agus a shochairan a tha an so air an nochdadh, a cho-chur r'ar n-anma, do bhri gur e creideamh an lamh a dheanamh greim air Iosa ceusda, agus am beul agus an goile a tha air am beathachadh leis.

C. Cionnas a thuigeas sinn ma tha ar creideamh fìor agus slainteil?

F. Tha na comharran so aig creideamh fìor. 1, Tha e maithachadh a chridhe, agus ga dheanamh dubhach ro-bhronach air son peacaidh, a lot Chrìosd. 2, Tha e toirt air an anam tiachd a ghabhail ann an innleachd an t-soisgeil chum slainte, trid fhìreantachd Chrìosd. 3, Tha e 'g oibreacha tre ghradh, agus a cur an anma thuige gu gradh a thoirt do Chrìosd thairis air gach aon ni, agus a choi-lionagach dleanais o thogradh graidh. 4, Tha e deanamh duine fìor umhail agus pailt ann an deadh oibre. 5, Tha e togail a chridhe

o gach suaimhneas saoghalta, agus ga ghiulan gu tlachd a ghabhail ann an nithe neamh-uidh.

Rannsacha mu Aithreachas.

C. Ciod e 'm fìor aithreachas so is eigin do gach fear co'pairt aithridh a bhì aige?

F. Is gras o'n Spiorad Naomh e, leis a bheil mothachadh a-gainn air olc a pheacaidh, 's a deanamh bron treibh-dhireach air a shon, 's a pilleadh uaith ri Dia, trid Chrìosd, a' cuir romhainn seirbhis a thoirt da ann an nuadhachd beatha.

C. Ciod na h-earrannan a tha ann am fìor aithreachas?

F. Tha gu sonruichte trì; Geur-mothachadh, bron neo-chealgach, agus iompachadh.

C. Ciod e Geur-mothachadh?

F. 'S e sin sealladh agus mothachadh ceart air olc agus truailli'eachd a pheacaidh.

C. Ciod e bron neo-chealgach?

F. 'S e sin fìor-bhron diadh-uidh, agus doilgheas cridhe air son peacaidh, gu h-araidh air songu bheil Dia diom'ach dheth, agus gur e a lot Chrìosd.

C. Ciod e iompachadh?

F. 'S e sin an t-anam a thiondadh o gach peacadh, a dh'ionnsuidh Dhe ann an Chrìosd, air son trocair agus maitheanais, agus a chum slighe na naomhachd agus an nuadh-umhlachd.

C. Ciod am feum a tha air aithreachas agus air bròn diadh-uidh a ghnathachadh aig bord an Tighearna?

F. Achionn ann an sin, gu

bheil sinn ri cumhnant ath-nuadhachadh ri Dia: agus 's cinnteach gu gheil bron aithreachail air son peacaidh agus cul-shleamhnachaidh a chaidh seachad ro-fhreagarrach 's an am so. Tha sinn ri Chrìosd fhaicinn air a leon ar son ar peacaidh, agus gu ghabhail a stigh 'n ar cridheachan; agus cha 'n 'eil aon ni cho freagarrach do Chrìosd briste ri cridhe briste: agus 's e so a tha e gabhail a roghain air gach iobairt eile.

C. Cionnas a bhios fios againn ma tha ar n-aithreachas do'n t-seorsa cheart?

F. Faodaidh sinn a mheas gu bheil e ceart, ma, 1, Tha sinn a' cur na tuaighe ri freumh a pheacaidh, truailli'eachd a' chridhe agus an naduir, agus a gabhail fadail gu bhì air ar saoradh uaith. 2, Ma tha fuath sonruichte againn air gach peacadh, 's a cuir romhainn gun chaidreamh a thoirt do pheacadh air bith le'r fios, aon chuid n'ar cridhe na n'ar caithe-beatha. 3, Ma tha sinn a' teich-eadh a dh'ionnsuidh fuil Chrìosd agus a spioraid, chum saorsadh fhaghail o thruailli'eachd agus ciont a' pheacaidh, agus a bhì 'n ro-dheigh air naomhachd choitchionn.

Rannsacha mu Ghradh.

C. C'ar son a tha gradh cho feumail aig bord an Tighearna?

F. Ar son gur cuirm ghraidh a th' ann, anns a bheil an sealladh air gradh diadhaidh do pheacaich air a thoirt duinn, is

mo a chaidh riamh a thoirt seachad, agus leis a sin tha e fiachaicht oirne gradh a ghnathachadh ann.

C. Ciod a tha thu a' tuigsinn mu'n ghradh tha air iarraidh air luchd-comunaich, agus ciod na cuspairean d' an toirear e?

F. Is gras slainteil e, no tog-radh spioradail a th' air oibreachadh ann an creid'ich leis an spiorad naomh, a tha socrachadh air cuspairean eag-samhuil; eadhon, air Dia, air Iosa Criosd, air na braithre, agus air gach ni tha giulan iomhaigh Dhe; agus ann an seadh eigin air a chinne-daoine uile, eadhon air ar naimhde.

C. C'ar son a tha thu cur eadar-dhealach' eadar Dia agus Criosd mar chuspairean do ghraidh?

F. Tha gradh agam air Iosa Criosd mar tha e na Dhia, co-ionann ris na pearsa eile 's an Trionaid ghloirmhor; ach air dhomh fhaicinn gun do ghabh an dara pearsa air fein a bhi na Dhia-dhuine air ar soinne, na Eadar-mheadhonair, agus na iobairt mhoir air son ar peacaidh-ne; annsan t-seadh so, tha mi ga mheas mar chuspair ro shonruicht' air mo gradh.

C. Ciod na comharran leis am faod thu thuigsinn a bheil do ghradh do Dhia fìor?

F. Leis na samhuil so; Mo churam chum a thoileachadh, m' eagal roimh fhearg a chuir air, mo dheigh air a lathaireachd, mo mheas air a lagh, agus m' iomaguiu air son a ghloir,

C. Ciod na comharran leis

am faod thu do ghradh do Iosa Criosd aithneachadh?

F. Leis na comharran ro-ainmichte; ris am faod mi a chur, gu bheil fìor ghradh do Chriosd, fada os ceann aon speis is urrainn duinn a thoirt d' ar cairdean, no do dh' aon nisaogh-alta; tha e socrachadh air na uile dhreuchdan, mar Rìgh air a chathair rioghail, cho math a 's Shagart air a chrann-ceusaidh; air a bheatha mar m' eis-impleir cho math 's air a bhas mar iomlaineachd graidh. Tha e cuideachd a' brosnachadh an anma gu bhì iomadh nair a-smaoineach air, agus gu amharc air agus a bhì fo fhadal air son a theachd an dara h-uair.

C. Cionnas a thuigeas sinn ma tha tuille gaoil againn air 's a th' againn air aon nì saoghalta?

F. Leis na comharran so a leanas; ma tha tuille meas againn air a dheadh-ghean na th' againn air gean-math aon neach air bith eile; ma tha call dealradh a ghnuis a cuir tuille mulaid oirn na tha aon chall-dach saoghalta; m'as fearr leinn mi-thlachd a chuir air na h-uile dhaoine na air-san; agus gu bheil e na aobhar mor-mhulaid leinn nach urra dhuinn tuille graidh a thoirt da.

C. Cia leis a thuigeas tu ma tha do ghradh do d' bhraithe fìor?

F. Leis na nithe so; Ma tha speis agam dhiu, cha 'n ann air son nithe saoghalta, ach air son nithe spioradail, a chionn gur iad clann Dhe iad, 's gu

bheil iad a' giulan iomhaigh; ma tha mo speis do na naoimh uile, bochd agus beartach, ann am meas agus fo mhi-mheas, coigrich agus cairdean: ma tha co-mhothachadh agam leo nan aoibhneas agus 'nam bron, 's ma tha mi roighneach an cuid-eachd th' air gach cuideachd eile.

C. Ciod an t-eadar-dhealachadh a tha eadar do ghradh do phobull De agus do'n chuid eile do'n chinne-daoine agus do d' naimhde?

F. Tha speis agam do'n chuid eile do dhaoine, agus eadhon do m' naimhde, le gradh fiughantach; oir 's math leam gu math iad, tha mi guidhe air an son, a' deanamh math dhoibh, 's a dioladh dhoibh math an eiric uile, ach tha speis agam do shluagh Dhe, a tha dian, taitneach agus deothasach; agus tha meas agam orra mar dhaoine matha na talmhainn, cairdean Dhe, agus puist na tire.

Mu Irisleachd.

C. C'ar son tha gras na h-irisleachd cho feumail duit an am dol a dh' ionnsuidh bord an Tighearna?

F. Air son gu bheil mi a' m' chreutair ro neo-aithridh, agus tha an Ti ris a bheil mo ghnothach na Dhia ro-mhor agus naomha; agus tha speis shonruicht' aige do 'n iriosal Osbarr, tha 'n gras so feumail chum mo dheanamh cosmhuil ri m' Shlanuigh'ear, air a bheil mi gu cuimhn' a chumail air a ghradh; oir leis mar bha e

macanta agus ciuin na nadur, 's ann a dh' irioslaich se e fein gu sonruicht' air mo shon-sa.

C. Cionnas a bhios fios agad ma tha t-irisleachd ceart?

F. Leis iad so a leanas; 1, ma tha smuainte neo-luachinhor agus snarrach agam umam fein, fo mhothachadh air neo-aithridhead; agus ullamh gu radh leis a mhac stroghail, "Cha 'n aithridh mi tuille gun goirte do mac dhìom;" agus leis a mhnaoi do mhuintir Chanaain, "'S fìor e, a Thighearn, 'is mada mise." 2, Ma tha mi ni 's deigheil' gu mi fein a chur an teagamh, na gu cron fhaotainn do m' nabuidh*, mar na h-aon-abstoil-deuga aig an t-suipeir. 3, Ma tha duilichinn orm air son an uabhair, agus an fhein-speis a tha 'n taobh a stigh dhìom. 4, Ma tha mi cuir cul ris gach fiuthair a bh' agam o m' dhleasnuis fein agus ga m' earbsa fein gu h-ìomlan ri Crìosd air son fireantachd agus taitneachd.

Mu thaingealachd.

C. C'ar son a tha taingealachd cho feumail chum an com-unach a ghabhail gu h-aithridh?

F. Air son gur e prìomh run an orduigh cuimhne thaingeil a chumail suas air gradh an Fhir-shaoraidh; agus a thoirt buidheachais do Dhia air son a thiodhlaca do-labhairt ann an Crìosd: Agus uaith so, theirear buidheachas ris.

C. Cionnas a bheir thu fain-

* Choirsnach.

ear ma tha do thaing do 'n t-seorsa cheart?

F. Leis na comharran so; 1, Ma tha mi ga m' mheas fein neo-aithridh air an trocair is lugha, agus measail air maith-eas neo-thoilltinneach Dhe. 2, Ma tha mi meas Chrìosd mar an trocair isro-luachmhoire, agus sruth-chlais gach sochair eile. 3, Ma tha gradh treibhdhireach agam do m' charaid is fearr, agus ag oirpeachadh a thoil a dheanamh. 4, Ma tha mi gu tric a meoraich cionnas a chuireas mi 'n ceill mo thaing dha, ag radh, le Daibhi, "Cìod a dh' iocas mi do Dhia air son uile thiodhlaca agus a shocairean do m' thaobh?"

C. Ach cìod is urrainn duit, na a bhuineadh dhuit iocadh air son Iosa air a cheusadh?

F. Ge nach 'eil anns gach ni a th' agam ach neo-ni an coimeas ris na sochairean a tha mi faighinn, gidheadh bu choir dhomh bhi toileach iocadh do'n Tighearna; mar tha, 1, Mo thograi'ean ionmhuinn. 2, Mo bhuidheachais ard-labhrach. 3, M' aithreachas neo-chealgach, agus m' ath-leasachadh. 4, Mo bhoidean a cho-liona gu firinneach. 5, M' eudmhoireachd air son a ghloir. 6, Mo run-suidhichte cridheil gu fulang air son Chrìosd, a dh' fhuiling cho toileach as mo leth-sa.

Mu chiocras Spioradail.

C. C'ar son a tha ciocras spioradail cho feumail 's an am so?

F. Air son nach bi meas aca-

san air nach 'eil ciocras air cuirm; agus 's iad na h-acraich agus na tartmhoir a gheall Dia a shasachadh le nithe matha.

C. Cionnas a bhios fios agad ma tha do chiocras no do thograidh spioradail do 'n t-seorsa cheart?

F. Leis na comharran so; 1, Ma tha aiteas orm ri cluinn-tinn mu chuirme Chrìosd, agus air son cuireadh fhaotainn d' a h-ionnsuidh. 2, Ma tha mi meas a chostais, 's gu bheil mi toileach air gach saothair a dheanamh a dh' fhaotainn loin do m' anam; 's e sin, urnuigh a dheanamh, ceasnachadh a dheanamh, mi fein irioslachadh, agus cul a chur ris na peacaidh is annsa leam. 4, Ma mheasas mi an lon so ro mhilis agus taitneach do bhlas m' anma.

Mu run-suidhichte chum Nuadh Umhlachd.

C. C'ar son a theirear nuadh umhlachd ri umhlachd na 'n Creid'each?

F. 1, A chionn gu bheil e sruthadh o ruin nuadh, creidimh agus graidh. 2, Tha e air a chuir an gnìomh air mhodh ur, 's e sin, tre chreidimh ga thaice ri neart Chrìosd chum a chomhnadh gu dheanamh, agus ri fireantachd Chrìosd chum gabhail ris gu taitneach le Dia. 3, Tha e air a dheanamh air son aobhair ur; cha 'n ann a chuir a bhuannachd shaoghalta fein air aghaidh, ach a thoil-eachadh Dhe, 's a chur air aghaidh a ghloir.

C. Cionnas a bhios fios agad

ma tha do run-suidhichte 'gu nuadh-umhlachd do'n t-seorsa cheart?

F. Leis na comharran so; 1, Ma tha mi cunndas a chos-tuis, agus faicilleach 'n an dean-amb. 2, Ma tha iad iomlan, gun soradh air leannan peac-aidh. 3, Ma tha mi 'g au deanamh fo throm-mhothach-adh air m' anmhunnachd fein chum an coimhead, le lan earbs' air Crìosd, m' Urras air son neart.

Mu bheothacha Grais.

C. Cionnas a gheibh thu na grasan sin a chaidh ainmeachadh a bheothachadh, 's an toirt gu gnathachadh togarrach m' an tig thu chum a bhuird?

F. 'S eigin do gach meadhon a dh' orduich Dia chum na criche so a ghnathachadh: 's e sin, leughadh agus eisdeachd an fhocail; co-chomhradh ri Crìosdui'ean: beachd-smuainteachadh an uaigneas, urnuigh dhurachdach, agus athchuinge mhinic a dheanamh ri Dia, air son beothacha druighteach a spioraid naoinh; agus eigheach leis a bhana-cheili, "Eirich a ghaoth a tuath, agus thig a ghaoth a deis, seid air feadh mo liosa, rachadh faile cubhraidh a spiosraidh a mach."

C. Ciod is coir dhuit a dheanamh 'n uair a tha neo-thogarrachd spioradail a buanachadh an deigh dhuit gach meadhon a chaidh ainmeachadh a ghnathachadh?

F. 'S fheudar dhomh dol ni 's faide air m' aghaidh an irios-

lachd agus an urnuigh, agus beachd-smuainteacha le tuille durachd air fulangais Chrìosd, agus creideamh a ghnathachadh air, mar thobar mo thograi'ean chum beatha, agus a bheothachadh mo ghrasa tha gun mhothachadh, agus cuir romham gna earbs' a dheanamh as, chum na tha feumail domh fhaotainn a reir a gheallaidh.

C. Cionnas is coir dhuit urnuigh a dheanamh 's an am so, chum 's gun soirbhich leat?

F. 'S eigin domh urnuigh dheanamh le irisleachd, creideamh, durachd, agus sior-iarr-aidh; air dhomh, bhi mothachail air na tha 's a chunnart, an da chuid a thaobh gloir Dhe, agus slainte m' anma fein: 's eigin domh cumhachd, trocair agus saor-ghealladh Dhe a thagradh, maille ri toiltinneas Iosa Crìosd, a Mhic ghradhaich.

C. Ciod na nithe araidh airson am bu choir dhuit urnuigh a dheanamh m' an tigeadh tu chum a bhuird naomha?

F. Air son na nithe so: 1, Air son ullachadh a chridhe, agus gu sonruicht air son gras naomhachaidh, agus suidheachadh spioradail anma. 2, Air son beothalachd agus togradh do gach gras feumail, agus air son comhnadh spioraid Dhe anns gach earann do'n obair. 3, Air son leigheas do dh'eucailean m' anma, agus maitheanas anns gach failinn. 4, Air son diu-dhaimh agus co chomunn ri Dia aig a bhord. 5, Air son lathaireachd ghrasmhor Dhe an da chuid a bhi aig ministerean

agus aig a phobull re am a chomunachaidh.

C. Ciod ris am bu choir dhuit a bhi air feasgar Di-sathuirne agus moch-thra Di-domhnuich roi 'n chomunachadh?

F. A bharrachd air fein-cheasnachadh agus brosnachadh grais, tha mi cur romham moran do'n uine luachmhoir sin a bhuileachadh ann an deanamh coi-cheangal ri Dia air mo ghluine' a' gabhail ris mar mo Dhia ann an Criosd, agus ri Criosd an t-Eadar-mheadhonair na uile dhreucha', agus ann mi fein a thoirt suas eadar anam agus chorp do'n Tighearna, gu e dheanamh rium mar is aill leis a nis agus gu siorruidh. Mar an ceudna, ni mi na earrainn araidh do m' ullachadh, a thoirt fainear cionnas a ghnathaicheas mi fein 'n uair theid mi chum bord an Tighearna; ciod ris am bi mo chreideamh agus mo ghradh 's an am sin; ciod na cuspairean air an smaointich mi, agus ciod na peacaidh air son an dean mi bron, chum 's nach builich mi 'n uine ghearr a bhios mi 'n sin gu mi-riaghailteach.

Mu ar giulan aig bord an Tighearna.

C. Ciod an suidheachadh agus an run iomchuidh iinntinn leis 'm bu mhiann leat dol air t-aghaidh gu bord naomh an Tighearna?

F. Bu mhiann leam dol da ionnsuidh le suidheachadh iriosal, creid'each, agus caomhail anma, le caileigin do bhron

diadhaidh agus do ghairdeachas, a tha mi meas a bhi na run iomchuidh an am comunachaidh; 's e tha mi ciallachadh, bhi ri bron air son mo pheacaidh, bu choireach ri fulangais Chriosd, agus a' deanamh gairdeachais ann an Criosd, a thainig a dhioladh ceartais as mo leth.

C. Ciod ris am bi thu 'n uair a bhios tu a d' shuidhe aig a' bhord, 's an uair a bhios tu 'g amharc orra, agus a gnathachadh nan duilean?

F. 1, 'S eigin domh beachd-shealladh a ghabhail air fulangais Chriosd, air mo shon 'na anam agus 'n a chorp; agus gu h-araidh, 's eigin domh cradh anma a chuimhneachadh, 'n uair a bha e fo fheirg Dhe, air son mo pheacaidh. 2, 'S eigin domh sealladh a ghabhail air trocair agus ceartas De, agus air gradh Chriosd air a nochdadh anns na fulangais sin. 3, 'S feumail domh creideamh a ghnathachadh chum gabhail ri Criosd ceusda: agus an co-chuideachdadh creidimh, biodh aithreachas, gradh, buidheachas, &c. 4, 'S feumail domh a bhi fo thiomadh iomchuidh leis an t-shealladh iongantach a tha fa m' chomhair. 5, Tha mi ri boid-ean agus urnuighean a dheanamh an deigh dhomh co'-pairt a ghabhail, m'an eirich mi o'n bhord.

 Faic an cunntas aithghearr a thugadh roimhe air dleasnas co-pairteacha gu h-iomchuidh.

C. Do bhri gur h-e creideamh an gras is feumaile an am gabh-

ail a chomunachaidh, ciod ris an coir dha a bhi 's an am so ?

F. A chionn gur e creideamh suil an anma a dh' fhaicinn Chriosd, lamh an anma gu gabhail ris, agus beul an auma gu beatha tharruing uaith ; tha e ri bhi air a ghnathachadh 's an am so air a mhodh is tulchuisiche, an dearcadh air Chriosd air a thogail air a chrann chum eucailean ar n-anma a leigheas ; an gabhail ri Chriosd mar ar n-urras agus ar Fear-saoraidh ; an teicheadh a dh' ionnsuidh a lota chum ar dion, an co-chur fhola chum ar glanadh, agus an tagradh na fola so ri Dia air son ar n-uile uireasbhuidh.

C. Ciod iad na nithe iongantach tha air an cur fa d' chomhair aig bord an Tighearna tha ris na h-urrad dhrughadh dheanamh ort ?

F. 'S iad so iad. 1, Ole anabarrach a pheacaidh, agus diom neo-chriochnach Dhe 'na aghaidh. 2, Dian-thagradh ceartais De an iarruidh dioladh air son peacaidh. 3, Gradh neo-chriochnach Dhe do pheacach chaille an solar urras agus iobairt air an son, agus gradh gun choimeas Chriosd ann an gabhail an da chuid os laimh air an son. 4, Mor-luach anma neobhas uhor, agus an t-anbharra chosd maitheanas agus gloir shiorruidh. 5, Chriosd a' basachadh, agus gidheadh auns a cheart am sin a' ceannsachadh uachdranachdan agus cumhachdan, agus a' toirt buaidh oirre air a chrann.

C. Ciod na mionnan bu choir dhuit a thoirt aig bord an Tighearna ?

F. Gun oirpichin trid neart Chriosd m' urras, gun seachnain gach peacaidh air am b' fhiosrach mi, agus gun cuirinn an gnìomh gach dleasnas a tha fiachaicht'orm. Gu'm meas mi diadh'achd mar an t-aon nifeumail, agus gur e Dia a thoil-eachadh gnothach araidh mo bheatha.

C. Ciod na nithe tha thu r'a iarruidh 's an am so ?

F. Air son gras, chum mo shuidheachadh togarrach inn-tinn a bhuanachadh agam ; air son neart a cho-liona mo bhoid-ean ; air son gliocais agus seoltachd chum am feum iomchuidh a dheanamh do shochairean bais Chriosd an deigh laimhe ; air son neart a chum giulan le deuchainnean ; air son buaidh a thoirt air buaireadh an droch spioraid, agus air peacadh ; air son trocair do m' dhillsean, agus do'n eaglais ; agus air son meudachadh rioghachd Chriosd air feadh an domhain uile.

C. Ciod an suidheachadh inn-tinn leis am bu choir dhuit eiridh agus dol a mach o 'n bhord naomh so ?

F. 1, Ann an suidheachadh mor-icghnaidh agus taingeil, air son gradh saoraidh. 2, Ann am fonn iriosal agus faicilleach, a thaobh gach cunnart agus deuchainn ga'm bheil mi buailteach. 3, Ann am fonn creid-each agus eisimealach, an earbsa ri Chriosd chum mo stiuradh fad mo chuairt 's a bheatha so.

Mu ar giulan an deigh dhuinn co-pairteachadh.

C. Cionnas is coir dhuit thu fein a ghiulan an deigh do 'n ghnothach a bhi thairis?

F. Theid mi gu diomhair an uaigneas, agus bheir mi gu durachdach air mo ghluine fainear ciod ris an robh mi aig bord an Tighearna. Athnuadh-aichi mi mo roghainn air Dia mar mo Dhia, agus mo ghabhail ri Criosd na uile dhreuchdan, agus mo cheangal gu bhi leis an Tighearna. 2, 'S coir dhomh a ghuidh gu 'm buanaich an suidheacha fonnhor inntinn so agam. 3, 'S feumail domh cur mu thimchioll fein-cheasnachadh m' am ghiulan agus mar shoirbhich team aig bord an Tighearna.

C. Cionnas a dh' fhaodas sinn caileigin do shuidheachadh togarrach inntinn a bhi againn an deigh do 'n chomunach dol thairis?

F. Chum sin a bhi againn, 'S eigin duinn. 1, A bhi fo eagal roi Shatan, roimh anamian-na ar cridhe, a tha deanamh fath-fheitheamh a chum an slad uainn. 2, Fhoghlum an doigh air ar beatha a chaitheadh tre chreidimh, agus beatha a tharruing a Iosa Criosd ar ceannard, chum ar beatha a riaghladh. 2, Sior-iarraibh beothachadh druighteach an Spioraid Naoimh, chum ar tograiean a chumail suas an aghaidh oirpean an diabhuil agus an t-saoghail. 4, Gabhaibh tlachd do chuideachd nan Criosduiean deadh-bheusach.

C. Cionnas a dh' fhaodas sinn a thuigsinn ma bha ar giulan freagarrach aig bord an Tighearna?

F. Faodaidh sinn misneach a ghabhail, ma's urrainn duinn a radh. 1, Gun robh smuainte suarrach agus diblidh againn umainn fein, agus m'ar fireantachd. 2, Gun robh ar cridheachan bronach a cuimhneachadh air bas agus fulangais Chriosd, 'n uair a bha na comharran agus cuimhneachain oirre, air an cur far comhair. 3, Gun robh mor fhuath agus gràin againn air a pheacadh bu mhathair-aobhair d' a fhulangais. 4, Gun do ghabh sinn gu suilbhearra toileach ri cumhantan a choi-cheangail.

C. Cionnas a thugeas sinn ma shoirbhich leinn, no ma fhuair sinn a bheag do mhath o 'n ordugh so?

F. Faodai sinn a thoirt fainear le'n samhail so do nithe, 1, Ma fhuair sinn tuille dearbhchinnt air gradh Dhe. 2, Ma tha tuille iuath againn air a pheacadh na bha againn roimh. 3, Ma tha 'n tuille meas againn air Criosd. 4, Ma tha barrach tlachd againn 'nar dleanus. 5, Ma tha ar tograidh ni 's treise an toir air naomhachd-cridhe. 6, Ma tha 'n tuille tlachd againn do dh' ordughean agus d' am blad, a cur romhainn a bhi 'n comain Dhe air an son.

C. Ciod an caithe-beatha is coir bhi againn an deigh an ordugh naomh so?

F. 'S coir dhuinn gluasad gu

faicilleach, agus gu h-ìomchuidh a thaobh frithealadh agus buntainn an Tighearna ruinn, co dhiu bha soirbheachadh a-gainn no nach robh.

C. Cionnas is coir dhoibhsan iad fein a ghiulan nach d'fhuair a bheag do shochair o 'n ordugh so?

F. 1, 'S eigin doibh an cion-fath a ramnsachadh, agus fhaicinn am b' e neo-chreidimh, leisg, fein-speis, no aon pheacadh a choigil iad, agus bron a dheanamh air a shon. 2, 'S eigin doibh dol gu grad a dh'ionnsuidh fuil Chrìosd air son maitheanas agus gu bhi air an glanadh. 3, 'S coir dhoibh anharc a mach air son cothrom air comunach eile, agus ullachadh fa chomhair le tuille dichioll agus fein-aicheadh; agus faicill shonruicht' a thoirt air a mhearachd sin a tha 'n coguis ag innse dhoibh, bu choireach ri 'n cion tairbhe aig a chomunach mu dheire.

C. Cionnas is coir dhoibh iad fein a ghiulan a fhuair math aig a chomunachadh?

F. 1, 'S coir dhoibh bhi taing-eil do Ughdar na cuirme, agus cosmhuil ri clann Shion, a bhi ait nan Rìgh. 2, An t-sochair a fhuair iad a ghleidheadh nan cuimhne chum 's gum bi e feumail dhoibh, ma thairngeas Dia uair air bith, lathaireachd a ghnuis uapa. 3, Oirpicheadh iad a choimhead, le earbsa ri Dia, agus iad a ghluasad gu h-iriosal faicilleach 'n a fhianuis. 4, Iad a ghabhail truais dhiubhsan a tha fo mhi-mhisnich, agus ur-

nuigh a dheanamh air an son, agus a bhi ullamh gu 'm fiosrachadh fein a run-phairteachadh dhoibh, chum comhnadh leo. 5, Deanadh iad an dichioll chum Chrìosd agus diadhachd a chliuthacha do choigrich, le caithe-beathe naomh, neo-chiontach an lathair nan uile dhaoine.

C. Ciod e an caithe-beatha naomh ìomchuidh sin bu choir do luchd comunaich oirpeacha bhi aca?

F. Is caithe-beatha riaghailteach i, a tha freagarrach do dh' fhocal De, do 'n aidmheil a rinn iad, do na chunnaic iad, do na sochairean a fhuair iad, agus do na boidean a thug iad.

C. Ciod a chliuthaicheas ar caithe-beatha am fianuis an t-saoghail?

F. 'Nuair a tha sinn ga dheanamh taitneach le irioslachd, le fìor-ghloine, le ceartas, le ciuineas, le foighidin, le strìochda do thoil De, agus le sinn a bhi toilichte anns gach staid.

C. Nach 'eil a chuid is fearr do shluagh Dhe an cunnart tuisle an deigh a shamhuil sin do dh' ordugh naomh?

F. Tha, mar tha e soilleir o ghnathacha Pheadair, agus a chuid eile do na deisciobuil, an deigh a cheud chomunachaidh.

C. Ciod leis a bheil sinn an cunnart?

F. Tha e 'sruthadh o na nithe sin; 1, O neo-bhunaitichead nadurra ar cridheacha. 2, O 'n tearuinteachd, agus o 'n fhein-danachd sin, gus a bheil

sinn buailteach an deigh dhninn sochairean fhaghail o Dhia. 3, O mhi-run agus o thapadh an droch-spioraid, a tha leis gach doigh ag oirpeachadh a thoirt oirn peacachadh an deigh a chomunaich, chum 's gum faod e, m'as urrainn da, cureadar Dia agus sinne.

C. Cionnas a chuireas sinn an aghaidh cul-sleamhnachadh, agus aomadh le buaireadh Shatain an deigh a chomunaichaidh?

F. 1, 'S eigin duinn stri agus saothair a dheanamh gu mothachadh iomchuidh air gradh Chrìosd a ghleidheadh 'n ar n-anma. 2, Faicill shonruicht a ghleidheadh air mealltaireachd ar cridheachan, agus gun an leig an earbsa riu fein uair air bith. Crìosd ar roi-ruidhfhear ardaichte a chumail do ghna 'n ar beachd, agus bhi air ar faicill nach caill sinn sealadh no smaoin each air. 4, 'S eigin duinn ar n-anma earbsa ri cumhachd, agus trocair Dhe, le h-urnuigh iriosail agus chreidich, mar ni an naoidhean an glacan a bhana-truim.

CEISTEAN.

Air son fein-cheasnachadh.

Ceist. 1. Am faod mi a radh gu bheil curam mor orm mu m' anam, agus mu m' staid shiorruidh, air chor 's gur e tha na iomaguin orm "Ciod is eigin domh a dheanamh gu bhi air mo thearnadh? Ciod is eigin domh a dheanamh chum bhi air mo bhreith a ris? Ciod a ni mi do 'n Spiorad Naomh,

chum e theachd 's a dh' oibreachadh atharracha slainteil orm, agus mo dheanamh a' m' nuadh-chreutair?"

C. 2. An robh mi air mo shoillseachadh air mhodh spioradail a dh' fhaicinn truailli'eachd mo naduir, agus andiadhachd mo chridhe agus mo bheatha, air chor 's gu bheil mothachadh agam gu bheil mi gu h-ìomlan mar ni neoghlan 'am fianuis De?

C. 3. An tugadh orm peacadh fhaicinn mar an t-olc is mo, agus fhaireachdain mar an uallach is truime, air chor 's gum meas mi bhi air mo shaoradh uaith mar shonas mor?

C. 4. A bheil mo spiorad ro-chiuin agus iriosal an lathair Dhe? A' bheil mi da rìreadh diblidh agus suarrach ann am bharrail fein, fo mhothacha trom air mo neo-aithridh'ead, agus air mo neo-thoilltineachd, air chor 's gun glaodh mi, leis a Cheannard-ceud, "A Thigh-earna cha'n fhiu mise thus' a theachd a steach fo 'm chleith:" agus leis a Chismhaor, "A Dhe dean trocair ormsa, peacach?"

C. 5. Am faca mi am feum anabarrach a th' agam air Iosa Crìosd, chum mo shaoradh o pheacadh agus o fheirg, a dh' aiseag dhomh iomhaigh chailte Dhe, agus a thoirt gras agus gloir dhomh, air chor 's gu bheil mi deonach dealachadh ris gach ni air son Chrìosd?

C. 6. Am bheil mi lan-toilichte le innleachd an t-soisgeil chum peacaich a shaoradh trid dioladh Chrìosd? Agus a bheil m' anam lan toilichte leis an

doigh fhein-irioslachaidh, agus gras ardaichte air peacaich a shaoradh le fireantachd neach eile?

C. 7. An d' rinn mi roghainn air Dia ann an Crìosd, an t-Eadar-mheadhonair, mar mo Dhia agus mo chuibrionn? Agus am faod mi a radh, gur e sealladh air diomhanas a bhi 'g iarruidh fois do m' anam a measg nan creutairean, a bhrosnuich mi gu so a dheanamh? agus gur h-ann 'na bhi a mealltuinn Dhe a tha uile shonas a co-sheasamh, ni a dh' fhaodar amhain fhao-tainn trid Chrìosd?

C. 8. A' bheil ard-bharail agam mu Iosa Crìosd ant-Eadar-mheadhonair? A' bheil e ro-thaitneach le m' anam? Am faca mi maise gun choimeas 'na phearsa, 'na dhreuchdan agus na iomlaineachd; agus gu bheil iomlaineachd na Diadh'achd ann-san, agus an t-iomlan air fhoillseachadh gu saor chum math na muinntir a thig d' a ionnsuidh?

C. 9. An deachaidh comhnadh a dheanamh'rium gu gabhail ri tairgse Dhe anns an t-soisgeul, agus gu gabhail ris an Urras agus ris an t-Slanuigh'ear dhiongmhalta so, 'na iomlaineachd, agus 'na dhreuchdan mar fhaigh, mar shagart, agus mar rìgh, agus a mheas gu h-iomlan ro-ghradhach?

C. 10. An do chuir mi romham mi fein a thoirt suas do 'n Tighearna, gu bhi air mo theagasg, air mo riaghladh, agus air mo shaoradh trid-san; Agus an tug mi thairis gach ni tha agam dha-san, gu dheanamh ris a

reir 'a thoil? no am bheil mi toileach so a dheanamh air ball?

C. 11. A' bheil mi toileach cul a chur ri m' ionracas fein ann am firinneachadh, agus rim' neart fein ann an naomhachadh, agus gu amharc ri Crìosd mar m' Urras, agus mo Cheannard air son an da chuid, ag radh, " 'Sann a mhain's an Tighearna Iosa a tha ionracas agus neart agam?"

C. 12. An e beatha Chrìosd aig m' anam mar rìgh cho math agus mar shagart, air chor 's gu bheil mi cho deonach bhi air mo riaghladh le reachd, 's a tha mi gu bhi air m' fhìreanachadh le ionracas?

C. 13. An d'fhuair mi foillseachadh ur nach robh agam roimh, air nithe spioradail agus neamhuidh? A' bheil mi faicinn dearbh-chinnt air ath-bheatha agus gloir, uamhunn ann an sìorruidheachd, faoineachd anns an t-saoghal so, luach 'an anam, olc anns a pheacadh, maiseadh ann an Crìosd agus an naomhachd, nach faca mi roimh?

C. 14. A' bheil mi ni's deothasaiche an deigh air gean math Dhe trid Chrìosd, na tha mi an toir air aon sonus saoghalta?

C. 15. A' bheil mi deigheil air an ni a tha taitneach le Dia, agus a tha chum a ghloir a dheanamh; agus a' bheil an ni a bhios a chum a chliu-san, ni 's roighnicheadh leam na buannachd an t-saoghail no na feola?

C. 16. An e peacadh a bhi

faghail buaidh orm, truaili'-eachd agus plaighean mo chridhe, is fìor aobhar broin domh? A' bheil mi ri dian-stri agus spairn nan aghaidh, agus a' gabhail fadail gu bhi air mo shaoradh uapa, a' glaothaich leis an Abstol, "Och is duine truagh mi, co shaoras mi o chorp a bhais so?"

C. 17. Am faod mi a radh gu bheil mor mheas agam air uil' aitheanta Dhe? Gu bheil mi gu treibh-dhireach a' coiliona gach ni tha mi meas na dhleasnas domh? Nach gabh mi do dhanadas dearmad a dheanamh air dleasnas, no peacadh a chur an gnìomh, an deigh dhomh bhi fiosrach air?

C. 18. Am faod mi a radh, leis mar nach 'eil do dhanadas agam dearmad a dheanamh air dleasnas, gu bheil co beag danadais agam mo thaic a leige ris? Gu bheil mi toirt fainear feum aig m'urnuighean air maitheanas, agus aig mo dheoir air bhi air an ionnlad am fuil Chrìosd; agus uime sin, cha 'n urrainn domh fois fhaotainn ach ann am fireantachd iomlan Chrìosd?

C. 19. Am faod mi a radh gu bheil fuath aig mo chridhe air a pheacadh chionn gun lot e Crìosd, agus gu bheil mi ullamh gu litir-dhealachaidh a chur an laimh gach anamianna, seadh an laimh mo leannain peacaidh, a' cur romham gun chaidreamh a thoirt do dh' aon air bith dhiu, no do naimhde mo Thighearna?

C. 20. Am faod mi a radh, gu bheil gaol agam air Crìosd

le m' uile chridhe, agus gu 'm faod mi leige gu raidhe fein gu bheil so fìor, agus gur h-e a lughad fath mo dhuilichinn?

C. 21. Am faod mi a radh gu bheil mor-dheigh agam gu bhi ni's mo a reir Dhe 'am chridhe agus 'am bheatha: 's gu bheil mi 'g iarraidh naomhachd cridhe, ni's mo na aon ni saogh-alta? Agus gu bheil mi gu minic ag radh le Daibhi, "Och nach robh mo shlighean air an stiuradh a choimhead do reachdan?"

C. 22. Am faod mi a radh, gu bheil mor dheigh agam air conaltradh agus air co-chomunn a bhi agam ri Dia, ann an dleasnuis chrabhach? Agus gu bheil mi meas na h-urnuigh, an t-searmoin, agus an Domhnach sin cailte, anns nach mothaich mi a bheag d'a lathaireachd ghras-mhor?

A nis, rachadh an og-luchd-comunachaidh ann an uaigheas, chum na ceistean sin a chur r'an anma fein, mar an lathair Dhe, agus feitheadh iad gusan toir an coguis freagradh dhoibh; ach thugadh iad an aire gur ann 'n uair a bhios iad anns an t-suicheadh inntinn is fearr a ni iad e.

RIAGHAILT,

Do 'n Luchd-comunachaidh og chum boidean am Baistidh ath-nuadhachadh.

C Cìod a tha ga d' bhrosnachadh a dh' iarraidh gu bord an Tighearna?

F. Ordugh an Tighearna, agus gu bheil toil agam cean-

gail mo bhaistidh ath-nuadhachadh, agus mi fein a dheanamh a' m' Chriosdui le m' shaor thoil fein, agus mi fein a cheangal ris an Tighearna le m' shaor-dheanadas fein.

C. C'ar son tha toil agad sin a dheanamh?

F. Air son 'n uair a fhuair mi ceud nasgadh a choi-cheangail, 's e sin baisteadh, cha robh fios agam ciod a rinneadh air mo shon, cha mho bha mi comasach air co-aontachadh le gnìomh mo pharanda; ach air dhomh a nis bhi air teachd gu eolas agus comas, tha mi deonach a nochda gu bheil mi a' deanamh roghainn do dhiadhachd chum mo bheatha a chaitheamh da reir.

C. C'ar son a tha thu teachd cho trathail? Nach bi e luath ni 's leoir dhut diadhachd a chuimhneachadh a d'shean aois?

F. Cha bhi, oir, os barr gum faod mi bas fhaghail og, tha iadsan a tha deanamh dearmad air crabhadh; agus gan toirt fein suas do 'n t-saoghal agus do 'n fheoil an aois an oige, buailteach do chruas cridhe, agus is ro-thearc iad a tha tearnadh uath.

C. Ciod an t-am is taitniche gu eolas iarruidh air Criosd agus air crabhadh?

F. Am na h-oige; air son 's an aois so, gu bheil an cridhe ni's taise, agus nach'eil cleachda uile air an taladh cho teann 's a bhios iad an deigh laimh; agus gu bheil mor-thlachd aig Dia ann an crabhadh trathail.

C. Ciod an sealladh a fhuair

thu ma ta air do staid a thaobh naduir?

F. Tha mi faicinn gu bheil i na staid pheacach, thruaillidh, bhochd, gun chomhnadh; tha mi air mo dhite gu dol a mugh fo throm luchd do chionta agus do chorruich, air dhomh coicheangal nan oibre a bhristeadh, nach 'eil mi comasach air a choiliona; chuir mi corruich air ceartas De, nach urrainn mi a shasachadh; agus chaill mi iomhaigh Dhe agus m' anam luachmhor nach urrainn domh a thearnadh. "Och ciod a ni mi chum bhi air mo shaoradh?"

C. Co uaith tha fiughair agad ri cobhair fhaotainn?

F. A mhain o Iosa Criosd, a ghabh, o shaor ghradh do pheacaich chailte, os laimh bhi na Urras agus na Eadar-mheadhonair anns an nuadh choi-cheangal, a tha air fheuchainn agus air a nasga do chreidich aig bord an Tighearna.

C. Ciod am beachd a fhuair thu air a choi-cheangal sin a tha air a nasgadh aig a bhord?

F. Tha mi faicinn slighe na slainte air a comharrachadh a mach, trid urrais agus fireantachd Iosa Criosd, gur innleachd ro-oidheirc a tha ann, air a dheadh riaghladh anns gach ni agus cinnteach. Tha mi ga mheas aithridh air Dia, agus air gliocas neo-chriochnach; tha e taitneadh rium, 's mi a co-aontacha leis, agus a mianuacha m' anam agus mo shionus bith-bhuan earbsa ris.

C. Ciod a bharrail a tha agad air gradh Dhe o 'n do shruth an nuadh-choi-cheangal so?

F. Tha mi ga mheas anabar-rach iongantach: Tha ioghnadh orm ri gradh an Athar 'na dhealbh agus 'an cur a Mhic ghradhaich ga chur an gnìomh: Tha ioghnadh orm ri gradh Mhic Dhe, 'an gabhail os laimh bhi 'n a Urras agus 'n a iobairt air son peacaich chailte do shliochd Adhaimh, 'n uair a bha na h-aingil a pheacaich air am fagail gn dol am mughadh am feasd: agus tha ioghnadh orm ri gradh an Spioraid Naomh a ghabh os laimh an t-saorsadh sin a cho-chur ri peacaich chailte thaghta, le geur-mhothachadh, iompachadh agus creideamb an Iosa Criosd oibreachadh annta.

C. Ciod an suidheachadh agus an run inntinn leis an tig thu a dh' ath-nuadhachadh cumhanta do bhaistidh?

F. Tha mi 'g iarraidh mothachadh a bhi agam air mo chionta ann am bristeadh a choicheangail so, le mi theicheadh fo bhrataich Chrìosd, le mi dhol dh' ionnsuidh caimp Shatain, agus le cluas-bhodhar a thoirt cho fada do chuireadh agus do thairgse Chrìosd. Agus tha mhianu orm a nis pille ris an Tighearna mar struidh'ear aithreach, agus mar chul-shleamhaichidh bronach, le m' aghai ri Sion, a' caoine mar tha mi dol air m' aghaidh, deonach maille ri each air boidean mo bhaistidh ath-nuadhachadh, ag radh, "Thigibh, ceanglamaid sinn fein ann an coi-cheangal siorruidh ris an Tighearna, nach d' theid am feasd air d'ichuimhn."

Agus an aon fhocal, tha mhianu orm dol a dh' ionnsuidh Chrìosd reubta, le cridhe briste.

C. Ciod i a bhoid baistidh no an coi-cheangal sin a tha mhianu ort ath-nuadhachadh?

F. A reir a cheangail agus a choisrigeadh fo 'n tainig mi ann am bhaiste, tha mi 'g iarraidh gu durachdach an t-aon Dia beo agus fìor aideacha, mar mo Dhia ann an Chrìosd, mar tha e ga thairgse fein domh an coi-cheangal nan Gras; agus gu mi fein a thoirt suas da eadar anam agus chorp, chum bhi leis-san, agus gun bhi le neach eile. Agus tha run orm air a mhodh is follaisiche dol agus cul a chur ri uile naimhde na Trionaid bheannaichte, an diabhl, an saoghal, agus an fheoil; agus a nochda gu bheil mi 'gabhail ri Dia an t-Athair mar m'athairsa, ri Dia am Mac mar m' Fhearsaoraidh, agus ri Dia an Spiorad Naomh mar m' Fhear-naomhachaidh, gur h-ann na ainm beannaicht' a chaidh mo bhaisteadh, agus 's ann a chum a sheirbhis agus a ghloir a bha mi air mo choisrigeadh.

C. Ciod a bharail a tha agad mu Iosa Criosd Eadar-mheadhonair an nuadh choicheangail?

F. Tha mi ga mheas mar neach gun choimeas, agus mar Shlanuighear ro-luachmhor agus uil-fhoghainteach; agus tha mi deonach air gabhail ris na uile dhreuchdan, mar fhaidh chum mo theagasg, mar shagart a dhioladh agus a dh' eadar-ghuidhe as mo leth, agus mar

righ, chum riaghladh annam, agus os mo cheann.

C. Ciod a bharail a tha agad mu d' ionracas agus mu d' neart fein, a thaobh do shaoraidh?

F. Tha mi meas m' ionracas agus mo neart fein neo-dhiongmhalta a shasachadh lagh Dhe; agus, uime sin tha mi cur cul riu agus a' teicheadh a dh' ionnsuidh Urrais air an son le cheile, ag radh, " 'S ann a mhain 's an Tighearna Iosa a tha ionracas agus neart agam:" Agus tha mi toileach agus a' cur romham neart iasaid a ghnathachadh, chum mo dhleasnas a cho-liona; agus ionracas iasaid, chum gabhail gu taitneach rium.

C. Cionnas a tha 'n doigh fhein-aicheanach so air peac-aich chailte a shaoradh, a' cordadh riut?

F. Tha mi lan toilichte leis, a chionn gu bheil e ga m' fhagail am feasd 'ann fiacha do shaor ghras, a chionn gu bheil e cur cul ri uail agus fearasmhor a chreatair, agus a' cur cliu mo shaoraidh as leth Chrìosd a mhain; a chionn gu bheil e toirt a chruin, mar gum b' ann, bharr mo chinn fein, 's ga chur air ceann aghmhor Chrìosd.

C. Cionnas a tha dreuchd rioghail Iosa Chrìosd a cordadh riut?

F. Tha gu math, agus tha mi deonach air gabhail ri Chrìosd mar righ chum mo riaghladh, cho math agus mar shagart chum mo shaoradh le fhuil. Cha 'n e a mhain sin ach tha mi deonach air e theachd mar righ, agus a dhreuchd rioghail

a chur 'an gnìomh ann am chridhe, gun cuir e as do m' pheacadh, agus gu 'n ceannsaich e m' uil' anamhianna ceannairceach agus mo thruailli'eachd.

C. Ciod am beachd a tha agad air an Spiorad Naomh, an treas pearsa do 'n Trionaid, agus air a dhreuchd an saoradh anma?

F. Tha mi ga mheas mar an t-inneal ro bheannaichte gu an t-saorsadh a choisinn Chrìosd a cho-chur rium, agus tha mi 'gabhail ris air a shon sin; agus tha mi toileach mi fein a thoirt suas da, gu mothachadh a thoirt domh, gu m' shoillseacha, gu m'ath-nuadhacha, gu m'naomh-acha, agus gu m' stiuradh; agus tha mi creidsinn gu bheil easan cheart cho ullamh gu chochur, 's a bha Chrìosd gu cheannach: uime sin tha mi deonach a chuis earbsa ris.

C. Ciod a meas a tha agad air nithe an t-saoghail so mar chuibhrionn do 'n anam?

F. Tha mi meas gu bheil gach buannachd, urram agus solas a tha ann neo-chomasach air tograidh an anma a shasachadh; agus nach 'eil aunn' ach dìomhanas agus buaireadh spioraid: uime sin cha socraich mi mo chridhe am feasd air an t-saoghal mar mo chuibhrionn: 'S e a mhain Dia a mhealltuin, agus e bhi reidh rium trid Chrìosd, is urrainn lan thoilinn-tinn a thoirt do m' anam; agus 's e so amhain g'am bheil mi deanamh roghainn mar mo shonus agus mo chuibhrionn.

C. Ciod a bharail a tha agad mu 'n ath-shaoghal?

F. Tha mi ga mheas fein agus gach ni a bhuineas da uamhunnach, cinnteach, agus ro dhlu do laimh; tha mi ann am barail gur i Ifrinn aite comhnuidh nan neo-chreideach; ach tha mi meas gur e Neamh duthaich agus ionad comhnuidh luchd leanmhuinn an Uain? agus tha mi deonach air bhinan co-chuideachd a dh'iarraidh na duthacha sin, agus comhnuidh a ghabhail leo gu siorruidh.

C. Ciod a bharail a th' agad air beatha naomh agus chrabh-aich?

F. Tha mi meas gur i beatha chrabhach, no beatha air a' caitheadh 'an seirbheis De, agus 'an co-chomunn ris, a bheatha is taitniche, agus solasaiche is urrainn duin' a chaithe 's an t-saoghal.

C. Cionnas a shaoileas tu ruigheachd air naomhachd, leis a bheatha so a chaitheadh?

F. Tha mi 'g amharc air Iosa Criosd mar fhear a cheannaich naomhachd cho math ri sonus; leis mar fhuaire e le bhas, an Spiorad Naomh a thoirt an nuadh bhreith gu crìch, agus gu iomhaigh Dhe a dhealbh na shluagh. Agus uime sin tha mhiann orm teachd a dh' ionnsuidh Chrìosd agus fhola chum naomhachaidh, cho math ' as chum fireanachai; chum a bhì a reir Dhe, cho math 's air son comas teachd am fagus da gu co-chomunn agus companas a chumail ris: agus guidhe mi air gun cuir e a Spiorad Naomh

do m' anam, chum naomhachd agus uile ghrasan an Spioraid oibreachadh ann.

C. Ciod am beachd a fhuaire thu air geallaine a choi-cheangail agus air am feumalachd?

F. Tha mi gam meas mar steigh mo chreidimh agus mo dhochais, agus tha mi deonach gnath fheum a dheanamh dhiu ri Dia, chum gras agus neart fhaotainn chum gach dleasnas a choi-lionadh; agus gu buanachadh agus dol air aghaidh re mo chuairt 's a bheatha; agus tha mi cur romham an gnathachadh anns gach teinn agus amhghar anns am bi mi.

C. Leis mar tha thu toileach gabhail ri Dia ann an Criosd, mar do Dhia, nach 'eil thu cuid-eachd toileach thu fein a choisrigeadh dha chum fheum agus a sheirbhis?

F. Gun amharus tha mi toileach (trid grais) mi fein agus gach ni tha agam a thoirt suas do 'n Tighearna, eadar anam agus chorp, le'n uile chumhachd cheudfaith, mhothachadh, bhall agus mhealtainn, gu bhì nan inneil chum a ghloir, agus gu bhì air an gnathachadh leis-san a reir ri thoil chum fheum agus a sheirbhis.

C. Cionnas a tha thu teagasg do thoil gu cumhachdan agus ceudfaihtean t-anna a thoirt thairis do'n Tighearna?

F. Air leam gu bheil mi toileach mo thuigs' a choisrigeadh agus a thoirt suas do 'n Tighearna, gu beachd a ghabhail air iomlaineachd, agus gu fios fhaotainn air a thoil: mo mheoghair,

a ghleidheadh cuimhne air a gheallaine luachmhor agus air a chomhairlean, mo thoil, a roighneachadh agus a chulachadh, gach ni a reir ri thoil, a' co-aontacha leis anns gach aon ni: agus mo choguis, gu bhi na fhear-ionaid, a dhite no ghabhail leith-sgeil a reir ri sheoladh.

C. Ciod a bharail a tha agad a nis air peacadh, agus air na peacaidh sin a bha roimh so cho measail leat ri d' laimh na ri d' shuil dheis?

F. Tha mi gam faicinn agus gam fuathachadh mar naimhdean agus mar luchd-ceusaidh mo Thighearn, agus mar na tairnean agus an t-sleadh a lot e agus tha mi cur romham dealacha ris gach aon dhiubh, ge d' a bha iad dhomh mar laimh na mar shuil dheis, cul a chur ris gach mi-dhiadhachd agus gach anamianna bha taitneach leam, agus gun pheacadh air bith a mheas tuille 's luachor gu dealacha ris air son Iosa Crìosd mo Thighearna.

C. Ciod a nis a bharail a tha agad air na companaich a bha maille riut ris a pheacadh, agus air an dian earail?

F. Tha mothachadh agam air an amaideachd, agus tha mi 'cur romham nach lean mi tuille a mhor bhuidheann a chum uile, 's nach gabh mi leo an aon pheacadh air bith; ach gun oirpich mi trid comhnadh grais a sheachnadh, gach buaireadh agus gach droch cuideachd ag radh, leis an t-Salmadair, "Imichibh uam a luchd droch dheanadais, oir coimhididh mise aithcanta mo Dhe."

C. Ciod na smuainte a tha agad mu luchd muinntir Dhe, agus iad-san a tha 'giulan iomhaigh?

F. Tha mi gam meas mar ailleagain luachmhoir Dhe, mar dhaoine taghta na talmhainn, agus a chuideachd is ion-mhiannaicht' a tha anns an t-saoghal.

C. Ach ciod a shaoileas tu dhiubh an uair a chi thu iad tearc agus fo dhi-meas?

F. Tha mi 'cur romham, trid grais, gabhail le treud beag Chrìosd, a tha gnathachadh urnuigh agus leis am fuathach peacadh, ge d' a robh iad tearc an aireamh; tha tuille speis again dhoibh na tha agam air muinntir air bith eile, agus tha mi gabhail riu mar mo choluchd-turuais chum an Sioin neamhaidh, ge d' a tha iad tair-eil agus fo mhi-chliu an t-saoghail.

C. Ach ciod a bharail a tha agad air a chrann-cheusaidh agus air a gheur-leanmhuinn a tha air uairibh 'an co-chuideachda Chrìosd aideacha?

F. 'S e mo mhiann Chrìosd a ghabhail le chrann-ceusaidh cho math agus le chrun; agus 's e beatha fuath an t-saoghail, mas-ladh, dochair, no aon ghne thrioblaid no gheur-leanmhuinn a dh' fhaodas teachd orm air son Chrìosd, fhirinn agus a shlighe aideachadh.

C. Ciod do bharail air na sgriobtuirean naomha?

F. Tha mi creidsinn gu bheil iad air an deachdadh le spiorad Dhe; tha tuille meas agam orra

na tha agam air leabhraichean air bith eile; tha mi taingeil air an son gu m' stiuradh tre 'n fhasach so, gu bhli nan solus do m' chosan, agus nan lochrain do m' cheumana, agus mar ioc-shlainte co'-fhurtachd agus solais domh anns gach cruaidh-chas agus trioblaid, 's e mo mhiann an rannsachadh gu curamach, agus bheir mi teann-oirp air bhli eolach orra.

C. Ciod a bharail a tha agad air latha an Tighearna?

F. Tha mi ga mheas naomh agus urramach, agus mar fhianuis sheasmhaich air iomlaineachd iobairt Chriosd: tha mi meas gur e latha is fearr 's an t-seachduin, a chionn gur h-e latha-margaidh Chriosd e do dh' anma feumach, agus tha mi cur romham am feum sin a deanamh dheth chum lon fhao-tainn do m' anam a dh' fhoghnas feadh na seachduin.

C. Ciod i do bharail mu orduighean an t-soisgeil?

F. Tha mi a meas gur e orduigh Dhe am focal, na sacra-maide, urnuigh, agus moladh, agus gu bheil iad 'n am meadhona chum gras aiseag do 'n anam. Tha mi le taing a' gabhail riu mar chomhna feumail a threoracha gu neamh, agus mar ionada coinneamh eadar Dia agus m' anam, agus 's e 'n gnothach sonruichte mu bheil mi frithealadh orra gu coinneamh a thoirt dha-san annta.

C. Ciod a tha thu a saoilinn mu Shuipeir an Tighearna a tha agad an drasta 's an amharc?

F. Tha mi 'g amharc oirre

mar thigh-na-cuirme spioradail aig Criosd, a sholair e na shaor ghradh chum anma a shluaigh a bheothachadh agus a near-tachadh, am feadh a tha iad air an turas trid an fhasaich so: tha toil agam buidheachas a thoirt do Dhia air a son, agus gabhail rithe mar shochair luachmhoir, a bheothachadh grais mar chuimhneachan air gradh saoraidh, agus mar chomharra gu bheil Criosd gu teachd an dara h-uair.

C. Ciod a bharail a tha agad air dleasnas a bhì deanamh urnuigh?

F. Cha 'n e a mhaing gu bheil mi ga mheas mar mo mhor dhleasnas, ach mar chomas urramach, a chionn leis a sin, gu bheil comas agam co-chomunn a chumail ri Dia; uime sin, tha mi cur romham, tre ghras urnuigh a ghnathacha fad mo bheatha, agus eolas a chumail suas ri Dia trid Chriosd; agus gun d' theid mi a ghnath a dh' ionnsuidh Dhe, agus gun cuir mi mo chomhairle ris anns gach cas agus cunnart.

C. Ciod a bharail a tha agad mu dhleasnuis eile a' Chreidimh Chriosduidh, agus mu gach dleasnas a tha lagh nam modh-anna ag iarraidh?

F. Tha mi meas gu bheil an lagh (a dh' uchd-mhacaich Criosd a stigh do chumhnanta nan gras, mar riaghailt beatha da shlugh) naomha, cothromach, agus math, agus na dleasnuis tha air an iarraidh ann ro-iomchuidh chum glòir Dhe, agus math a shluaigh. Tha 'n

soisgeul, ni is e teagasg nan gras, a dian earail an lagha so, le geimnuieachd a theagasg d' ar taobh fein; ionracas a thaobh ar coimhearsnaich; agus diadh'-achd a thaobh Dhe.

C. Ciod i do bharail mu smachdachadh agus mu amhghair a tha gu bitheant a' tachairt do chloinn De?

F. Tha mi gam meas mar smachdachadh athaireil chum ar math: agus gu bheil iad gu glic iomchuidh air an orducha leis-san a tha 'g ioma-dhruid-eadh slighe a phobuill suas le droighinn, chum 's nach amais iad air an sligheachan cama fein: uime sin tha mi toileach geilleadh do 'n t-slait mar smachdacha feumail tighe Chrìosd; agus gabhail cho cridheil ra gheur-mhothachaidh, agus r'a achmhasain cho math agus r'a cho'fhurtachd agus ri feith a ghaire; agus buidheachas a thoirt da air son amhghair cho math 's air son trocairean.

C. Ciod i do bharail mu chaithe-beatha a' chreidimh?

F. Tha mi meas gur i a bheatha is ro-shonadh a tha ann, agus gur i bu choir a bhi na beatha lathail aig cloinn Dhe am fad 's a bhios iad 's a bheatha so. Agus tha mhiann orm beatha luachmhor so a chreidimh fhoghlum agus a ghnathachadh, agus a bhi 'n earbsa ri mac Dhe, agus gna fheum a dheanamh da fhuil agus da fhìreantachd chum mo chionta fholach; agus da ghras, agus d'a neart chum mo dheanamh comasach air mo dhleasnas a

cho-liona, peacadh a chiosnachadh, cur an aghaidh buairidh, agus giulan le trioblaid.

C. Ciod a bharail a tha agad air a chomhrag spioradail gus a bheil Crìosd ga d' ghairm?

F. Tha mi meas gu bheil an doigh sin ceart agus urramach; agus uime sin tha mi do m' shaor thoil fein a' teachd a stigh ri fuaim trompaid an t-soisgeil, chum gabhail a'm' shaighdear fo bhrataich Chrìosd. Tha mi cuir du-chul ri camp Shatain, agus tha mi toileach mionnacha bhi dileas do dh' Iosa Crìosd, gu airm a thogail 'na aobhar, agus cogadh an aghaidh a naimhde, an saoghal, an diabhuil, agus an fheoil fad uile laithean mo bheatha. Tha mi cur romham nach dean mi a chaidh sith ris na naimhde sin, agus nach sguir mi chogadh nan aghaidh. Cha toir mi am feasd caidreamh le m' fhios do aon air bith do m' anamianna, no do m' thruailli'eachd, mu 'n robh mi roimh speiseil; ach fo riaghladh mo Chinn-fheadhna ghloirmhor, leanaidh mi air cathachadh 'nan aghaidh gus am faigh mi an lan-bhuaidh sin orra a tha air a ghealltainn do luchd leanmhuinn Chrìosd.

C. Ciod a bharail a tha agad orrasan a tha teicheadh o bhrataich Chrìosd?

F. Tha mi meas gu bheil iad ciontach do 'n chuthach is mo, agus buailteach do 'n fheirg is mo a chionn nach gabh Crìosd tlachd dhiubh-san a tharlas air an ais uaithe: uime sin tha mi cur romham gun lean mi gu

diuth ri m' Cheann-feadhna, agus r'a chuis re uile laithean mo bleatha.

C. Co an neart anns a bheil thu cur romhad gach earrann do 'n chumhnanta choilionadh?

F. A mhain ann an neart Chrìosd, mo Cheannard agus m'urras, a ghabh os laimh as mo leth agus a gheall gu m' biodh a ghras foghainteach air mo shon. Uime sin cha 'n eil earbs' air bith agam a' m' neart no 'n m' run-suidhichte fein; agus tha mi 'g am' earbsa fein ri gealladh Chrìosd, nach fàg agus nach dibir e am feasd mi.

C. An leoir leat aidmheil a dheanamh an lathair dhaoine?

F. Cha leoir; ni mi, trid grais, aidmheil air an iomlan diubh sin an uaigneas an lath-air Dhe. Agus aidichidh mi mo dheoin leis gach earrann do cho-cheangal gras De, air a mhodh is durachdaich agus is fein-aicheanaich; agus cuiridh mi, trid grais, mar fhliacha orm fein an coimhead, le inndrinn ann an ceangal diomhair ri Dia, trid Chrìosd, m'an tig mi a ghabhail nasga seul a cho'cheangail. Agus an deigh sin, gabhaidh mi do mhìsnich, 'na neart fein, na theid air m' aghaidh chum a bhuid naomh a dhaigh-neachadh a chumhnainte so an lathair dhaoine agus aingle.

EISEMPLEIR

DO'N

LUCHD-COMUNACHAIDH OG,

Chum coi-cheangal a dheanamh gu h-uaigneach ri Dia, m' an tig iad air an aghaidh gu Bord an Tighearna.

O Dhe Uile-chumbachdaich, agus a Chruthaiear nan uile nithe, chruthaich thu an duine air tus ionraic agus sonadh; ach dh' fhas e peacach agus ro-thruagh trid an leagaidh. Tha mi 'g aideachadh a thaobh naduir gu bheil mi am' eas-caraid duit, duine-cloinne fearg-thoilltinneach, agus am thrail do'n pheacadh agus do Shatan. O'n bhroinn bha mi ciontach do d' lagh a bhrìsteadh, agus 's iongantach an fhoighidinn a rinn thu rium, 'n uair nach d' rinn thu o chionn fhada, cuspair dhiom air do chorruidh ann an ifrinn. Och ciod a ni mi fad sìorruidheachd ma bhuanacheas mi 's an staid so? Chuala mi gu bheil trocair aig Dia do pheacaich chaillte trid Iosa a chaidh a cheusadh, a tha toirt mor mhìsneach do m' anam bronach. Och an urrainn an trocair so ruigheachd air mo shamhuilsa do dhuine truagh? Ach 's cinnteach air a pheacaichead 's ga bheil mi, gur fearr an cothrom a tha agads air saorsainn do ghraidh, agus eifeachd fola do Mhic a nochdadh; agus ma bhios agamsa co-pairt do na sochairean sin, seinnear laoidhean molaidh gun sgar do dh' Uan De as mo leth. Tha mi uime sin a' teachd chum mi fein a thilge sios aig stol-coise trocair neo-chrìochnach, 's a chum tagradh air a shon a reir do gheallaidh tre Iosa Crìosd, do Mhac gradhach.

O Athair nan uile throcair, agus Athair mo Thighearna Iosa Crìosd, tha mothachadh agam a nis air mo pheacadh agus m' amaideachd, le cur a' d-aghaidh, agus a chionn mi dhol thairis gu camp Shatain : tha mbiann orm pilleadh mar stro-fhear aithreachail, a dh' ionnsuidh m' Athair neamhuidh, ag aidmheil mo pheacaidh, agus deonach air mi fein a cheangal ris an Tighearn, an coi-cheangal sìorruidh nach di-chuimhnichear am feasd. O Athair, pheacaich mi 'n aghai fhlaithreas agus a' d' lathairsa, agus cha 'n fhiu mi tuille gu 'n goirte do leanamh rium ; ach 's toilicht a mheasainn mi fein, nan gabhte a stigh mi chum an dreuchd no 'n ionaid is neo-inbhiche a' d' theaghlach. Tha mi 'g iarraidh do shaor ghradh agus do ghliocas neo-chrìochnach ardachadh, le innleachd na slainte chum peacaich chaillte a thearnadh, trid Eadar-mheadhonair, agus le d' Mhac sìorruidh ro-ghradhach a chur gu bhì na Eadar-mheadhonair agus na Urras a shasachadh do cheartais air an son, agus a cheannach gras agus gloir dhoibh. A reir t-aithne, tha mi deonach urram a thoirt do d' Mhac, agus gabhail gu taingeil toilichte ri innleachd so na slainte chum peacaich a thearnadh. O gabh truas do d' chreutair fein, obair do lamh ; theirig thairis air t-obair a ris, agus cruthaich mi as ur air son Crìosd, a reir t-ìomhaigh fein, chum 's gu'm bi mi iomchuidh air son do sheirbhis agus do ghloir.

O Shlanuigh'ear bheannaichte, tha iognadh orm le d' gradh gun choimeas, an gabhail os laimh bhì a' d' Urras agus a' d' iobairt air son peacaich chaillte, agus le t-fhuil luachmhoir a thairgse, chum mo leithid-sa ionnlad. 'S e do bheatha agam a Thighearn Iosa ! Tha mi ann an so a' cur cul ris gach doigh eile chum mo thearnadh, agus a' dol a t-ionnsuidh-sa mar m' Eadar mheadhonair agus mo Shlanuigh'ear, tha mi 'gabhail riut a t-uile dhreuchdan ; agus ga m' thoirt fein suas gu bhì air mo thearnadh, air mo theagasg, agus air mo riaghladh leat. Tha mi gabhail riut mar m' ard Shagart mor a thoirt dioladh air son m' anma, agus a thagra mo chuis ris an Athair, trid do bhas chliu-thoilltinnich, agus t-eadar-ghuidhe chumhachdach. Tha mi cur glan-chul ri m' fhireantachd fein 'an cuis m' fhireannachadh agus gabhail gu taitneach rium le Dia, agus tha mi ambain ga d' aidmheilsa mar an Tighearna m' ionracas ; tha mi gabhail riut mar m' Fhaidh, agus ga m' thoirt fein suas do d' theagasg-sa, chum 's gum bi mi air mo threoracha leatsa trid an fhasaich so, agus mo thoirt sàbhailte, gu neamh fadheoidh ; agus air son gliocais a leanailt do sheolaidh. Tha mi 'gabhail riut mar mo Rìgh, agus a mionnacha bhì dileas duit, agus lan toilichte le d' lagh agus le d' uachdranachd ; cuirear suas do rìgh-chathair ann am anam, agus deanar do naimhdean ann nan stol-coise dhuit. Tha mi 'gabhail riut mar m' Fhear-posda, agus tha mi a' co-aontacha le cumlannt a phosaidh anns gach cearrainn deth. Tha mi gabhail riut mar mo Cheann-feadhna, agus tha mi gabhail mar shaighdear fo d' bhrataich, gu cath a chur ann a d' neart 'an aghaidh t-uile naimhde. Tha mi toilichte le uile chumhnanta an t-soisgeil ; agus tha mi lan toilichte leis an doigh fhein-aicheanach a tha air a thairgs' ann. Tha mi deonach air bhì gu sìorruidh an fiacha do shaor ghras, agus gu cuirear cliu mo shaoraidh gu brath as leth Iosa Crìosd m' urras.

O a Spioraid naomh, tha mi gu taingeil a' gabhail riutsa, mar fhear co-chur na cheannaich mo Shlanuigh'ear ; agus a deanamh do bheath chum do dhreuchdan a chur an gnìomh 'am anam, a dh' oibreach

creidimh annam, a chreidsinn an t-soisgeil, a thoirt m'an euaire athar-rachadh an nuadh bhreith, agus a dh' athnuadhachadh m' uile cheud-faithean. 'S ann a d' chomain a tha mi air son gach gluasad agus togradh a tha air am brosnachadh annam; O deonaich dhoibh buan-achadh annam, chum 's gun toirear an deadh obair annam gu foirfeachd. Tha mi ga d' roighneacha mar m' fhear-beothachai, mar m' fhear-naomhachaidh, agus m' fhear-stiuraidh trid mo chuairt. Tha mi a' strìochda do d' thograidh agus do d' ghiulan, agus a' miannachadh an aire dhurachdach a thoirt do d' ghluasaid agus do d' gheurmhothachaidh, an co-liona mo dhleasnuis, agus an fuireach o pheacachadh. O óibrich gras annam a chum na crìche sin, agus neartaich mi do ghna a dheanamh agus a thaghadh an ni sin a bhios taitneach leat.

A reir boidean mo bhaistidh, tha mi ann an so a' cur cul ri uile naimhde na Trionaid bheannaichte, an diabhl, an saoghal agus an fheoil; agus tha mi ann an so ga m' thoirt fein thairis dhuitse, Athair a Mhic agus a Spioraid Naomh, aon Dia, gu bhi leatsa, agus leatsa amhain; leatsa, agus cha'n ann leis an diabhl: leatsa, agus cha 'n ann leis an t-saoghal; leatsa 's cha 'n ann le m' anamhianna fein; leatsa, 's cha 'n ann leam fein.

Agus air dhomh fhaicinn, gu bheil thu, os ceann gach ni, ag iarraidh a chridhe, tha mi leis a so a' tairgse agus a' toirt thairis dhut mo chridhe. A Thighearna, gabh e, agus dealbh e fa 'd chomhair fein.

A Thighearna, cha 'n 'eil neart na comas agam fein a gleidheadh no a choimhead aon ni a ghabh mi os laimh; ach a' gabhail an iomlain os laimh ann an neart m' Urrais, an earbsa ris-san amhain; "'S anns an Tighearn Iosa amhain a tha ionracas agus neart agam; O Thighearna, bi 'n urras air t' oglach chum maith." Thoir dhomh do ghna na dh' iarras tu, agus an sin iarr ni 's aill leat.

Mar fhianuis air mo threibh-dhireas anns an aidmheil, a choisrig-eadh agus anns a cheangal fhollaiseach 'so, tha mi toileach mo lamh-sgrìobhaidh a chur ris do'n Tighearna, a reir 's mar tha barantas agam (a). A nis 's leat mi, a Thighearna saor mi. Amen.

(a) Isalah, xlv. 5.

CRIOCH.

